

Debattartikel

Göteborgsposten 1 september 2010

Ewa Björling, Handelsminister

Tobias Billström, Migrationsminister

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Se migrationens möjligheter

Sveriges välstånd är beroende av öppenhet gentemot omvärlden. För att säkra jobben, tillväxten och välståndet behövs en ny syn på mobilitet. Alliansen har visionerna, verktygen och kraften att med en politik som tillvaratar in- och utvandringens positiva effekter föra Sverige framåt i globaliseringen, skriver de moderata ministrarna Tobias Billström, Ewa Björling och Gunilla Carlsson.

Studier har länge konstaterat att mobilitet, både migration och internationell handel, gynnar ekonomisk tillväxt. Alliansen har tagit vara på denna insikt och bland annat genomfört en politik som kraftigt förbättrat villkoren för arbetskraftsinvandring. Men trots stora framsteg behöver vi göra mer.

Det finns fortfarande fördomar och missuppfattningar kring innebörden av ökad mobilitet, särskilt vad gäller behovet av bättre förutsättningar för människor att flytta, bo och arbeta i andra länder än sina födelseländer. Som ett resultat har nödvändiga strategier uteblivit.

Men till skillnad från vänsterpartierna, som splittras i sin syn på arbetskraftsinvandring, föreslår vi att fler politikområden ska genomsyras av insikten om mobilitetens positiva effekter på jobben, tillväxten och hela Sveriges välstånd. Detta gäller inte minst arbetsmarknads-, handels-, migrations- och utvecklingspolitiken.

* Sverige står inför det största generationsskiftet någonsin. Om vi ska ha råd med samma nivå av välfärd som i dag behöver arbetsutbudet öka med 300 000 personer under kommande decennier. Utan invandring behöver fler arbeta mer och längre. Med hjälp av arbetskraftsinvandring kan Sverige möta många av dessa utmaningar. Därför har alliansen öppnat upp Sverige för dem som vill flytta hit för att arbeta.

* Förutom att fylla det framtida arbetskraftsbehovet bland existerande företag och i offentlig sektor behöver Sverige nya och fler framgångsrika företag. Entreprenörskapet är centralt för jobbskapande och tillväxt. Här bidrar invandringen i betydande grad eftersom svenskar med utländsk härkomst är särskilt entreprenöriella.

Regeringen har därför satsat särskilt på utlandsfödda för att tillvarata entreprenörsandan bland Sveriges nybyggare, samtidigt som mycket har gjorts för att förbättra det generella företagar- och jobbklimatet i Sverige.

* Personer med utländsk bakgrund är en resurs som bör användas i handels- och investeringsfrämjandet. Utlandsfödda besitter unika kunskaper om affärskultur, politik, religion och språk i sina tidigare hemländer. Genom sina kontaktnät har de särskilt goda förutsättningar att själva bedriva handel och dessutom vara vägvisare för andra svenska företag. Denna kompetens innebär unika möjligheter för Sverige att verka på ett flertal av världens snabbt växande marknader, inte minst i Mellanöstern och Afrika. Regeringen har initierat Projekt Kosmopolit just för detta syfte.

* Dagens globaliserade arbetsmarknad innebär att det blivit allt vanligare med tillfällig och upprepade ekonomisk migration i stället för permanenta flyttar från ett land till ett annat. Migration innebär således positiva möjligheter för utvecklingsländer och utgör därför ett viktigt komplement till Sveriges generella utvecklingspolitik, vilken alliansregeringen under denna mandatperiod arbetat hårt för att förbättra.

De nya reglerna för arbetskraftsinvandring togs fram gemensamt av Alliansen och Miljöpartiet. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet röstade nej.

De rödgröna har inte presenterat en gemensam syn på arbetskraftsinvandringen. Det står oklart hur de rödgröna vill att Sverige ska möta många av globaliseringens utmaningar och hur Sveriges framtida arbetskraftsbehov ska fyllas. Därmed hotar deras vacklande hela Sveriges välstånd.

Migrationsdebatten tenderar ofta att handla om problem, snarare än om möjligheter. Integrationsproblemen grundas främst i en tidigare vänsterpolitik där bidragslinjen gått före arbetslinjen. Men invandringens betydelse är viktig för hela ekonomin och därför krävs också en ny och mer dynamisk syn på mobilitet, inte minst inom våra respektive ansvarsområden.

Tobias Billström (M), migrations- och arbetsmarknadsminister

Ewa Björling (M), handelsminister

Gunilla Carlsson (M), biståndsminister

Debattartikel

Svenska Dagbladet Brännpunkt 8 juli 2010

Sten Tolgfors, Försvarsminister

Carl Bildt, Utrikesminister

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Strategi för Sveriges närvaro i Afghanistan

Sveriges insatser i Afghanistan är en del av det internationella samfundets breda engagemang och ska stärka afghanernas förmåga att själva hantera utvecklingen i sitt land.

På inbjudan av den afghanska regeringen och genom beslut av FN:s säkerhetsråd leder Nato ISAF-insatsen där 46 länder deltar. Sverige är sedan åtta år ett av dessa länder. Vårt bidrag har vuxit i takt med att det internationella engagemanget utvecklats och stärkts. Idag finns både civil och militär svensk personal på plats i Afghanistan. Dessa män och kvinnor riskerar dagligen sin egen säkerhet för att värna andra människor och för att bidra till Afghanistans utveckling.

Alliansregeringen antar idag en strategi för Sveriges närvaro i Afghanistan. Målen är:

* Sveriges engagemang ska stärka Afghanistans förmåga att upprätthålla stabilitet och säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter och erbjuda sina invånare förbättrade levnadsvillkor och en hållbar ekonomisk och social utveckling.

* Inom ramen för engagemanget ska Sverige där så kan ske även främja andra svenska utrikes- och säkerhetspolitiska, utvecklingspolitiska och nationella intressen.

* Sveriges engagemang ska ske i enlighet med folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt när den är tillämplig, samt stå i överensstämmelse med internationellt vedertagna etiska regler.

Sveriges engagemang för Afghanistan har sin grund i vår solidaritet med det afghanska folket som under decennier har genomlevt krig, förtryck och fattigdom. Det är också ett uttryck för svensk strävan att bygga säkerhet tillsammans med andra och att stärka en effektiv internationell krishantering. Sverige har också ett nationellt intresse av att främja säkerheten i regionen eftersom insatsen är ett led i kampen mot internationell terrorism och narkotikaindustri som även drabbar vår del av världen.

Situationen i Afghanistan är utmanande och komplex. Den bristande säkerheten underminerar den folkvalda regeringens möjlighet att åstadkomma en positiv utveckling i landet. Den interna väpnade konflikten är det allvarligaste hindret för effektiva återuppbyggnadsinsatser, starkare tillväxt och en hållbar social och ekonomisk utveckling. Samtidigt hämtar konflikten näring ur avsaknaden av fungerande samhällsstyre, rättsstat och grundläggande samhällsfunktioner med omfattande korruption som följd. Den utbredda arbetslösheten och bristen på social utveckling bidrar till att underblåsa konflikten.

Alliansregeringen har sett till att Sveriges bistånd kopplats till de områden där vi verkligen kan göra nytta och har ett mervärde. Det handlar om insatser för utbildning, kvinnors deltagande i samhällslivet och ökad respekt för mänskliga rättigheter, men också om insatser för att skapa ekonomisk tillväxt och försörjningsmöjligheter som krävs för en effektiv fattigdomsbekämpning.

Sveriges engagemang är långsiktigt och ska fortsätta så länge det behövs. Det är ytterst fråga om internationell solidaritet.

Huvuduppgiften för det svenska militära bidraget är att bistå den afghanska regeringen i att skapa säkerhet såväl för den afghanska befolkningen som för de insatser som görs till stöd för landet och dess befolkning. En viktig komponent i denna uppgift är att stödja de afghanska säkerhetsstyrkorna genom utbildningsstöd och rådgivning. Deltagande i gemensamma operationer och förtroendebyggande insatser är en naturlig del av verksamheten på plats. Styrkebidraget ska löpande anpassas till säkerhetsläget på marken och de uppgifter som ska lösas samt det kommande säkerhetsöverlämnandet till afghanska myndigheter.

Det är viktigt att det civila stödet till Afghanistan ökar. Under alliansregeringen har det civila stödet stärkts på en rad områden. En ambassad har öppnats, det svenska militära ledarskapet i Mazar-e Sharif har kompletterats med ett civilt ledarskap och biståndet har under mandatperioden ökat med så mycket som 60 procent och uppgår nu årligen till omkring 800 miljoner kronor inklusive stöd till multilaterala organisationer. Dessutom bidrar Sverige med humanitärt bistånd för att lindra den enorma nöd som den afghanska befolkningen trots alla ansträngningar lever i. Sverige deltar också i EU:s polisinsats EUPOL, vars syfte är att reformera och stärka den afghanska polisen.

Det är allvarligt att oppositionen är splittrad vad gäller det svenska engagemanget i Afghanistan. Att dra sig ur den FN-mandaterade ISAF-insatsen, som Miljöpartiet och Vänsterpartiet kräver, skulle vara en politik som sviker inte bara det afghanska folket, utan också överger en mångårig svensk tradition av internationell solidaritet.

De rödgröna måste ge besked hur de skulle ställa sig till det svenska engagemanget. Regeringens besked till Afghanistan och det internationella samfundet är entydigt. Vi lämnar inte Afghanistan åt sitt öde.

STEN TOLGFORS (M)

Försvarsminister

CARL BILDT (M)

Utrikesminister

GUNILLA CARLSSON (M)

Biståndsminister

Kontakt

Henrik Hedberg

08-405 10 00

Debattartikel

Aftonbladet 2 juni 2010

Anders Borg, Finansminister

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Toppbetyg - för svenskt bistånd

Vi genomlever en finansiell och ekonomisk kris utan motstycke i modern tid. Globalt sett avstannade i princip tillväxttakten mellan 2007 och 2009. Det finns visserligen tecken på att tillväxten börjar ta fart, men på många håll i världen är läget fortfarande mycket bekymmersamt och risker kvarstår. Krisen har visat att de länder som har stora underliggande obalanser drabbas hårt. Vi ser detta tydligt just nu i Europa, där finansmarknaderna har reagerat hårt på Greklands svaga offentliga finanser och underliggande strukturella problem.

Något som ofta hamnar i skymundan är att utvecklingsländerna drabbas hårt av den ekonomiska nedgången som vi ser i den rikare delen av världen. Den internationella konjunkturen är av stor betydelse för utvecklingsländerna. Den påverkar både efterfrågan på produkter och råvaror som exporteras från utvecklingsländer och mängden utländskt investeringskapital.

Många av de minst utvecklade länderna med låg BNP har drabbats hårt. De har sett sina exportmarknader krympa ordentligt som en följd av krisen och sysselsättningen har därmed minskat. Bedömningar visar att efterfrågan på exporten från de fattigaste länderna minskat med 5-10 procent under krisen. Antalet arbetslösa bedöms ha ökat med ca 34 miljoner varav 21 miljoner i utvecklingsländerna under åren 2007-2009.

Dessutom minskar remitteringar (det vill säga när migranter skickar pengar till sina hemländer) när konjunkturen går ned, vilket är problematiskt, eftersom remitteringar har blivit en allt viktigare del av ekonomin för många människor i utvecklingsländer som har familj och släkt bosatta i andra länder. Till följd av krisen har utvecklingsländers möjligheter att främja ekonomisk utveckling och minska svält därmed urholkats.

Att länder som inte har tagit ansvar för sin ekonomi nu tvingas till åtstramningspaket är givetvis beklagansvärt, men nödvändigt eftersom länderna har levt över sina tillgångar. Men att samma länders oansvariga beteende också riskerar att leda till att fattiga människor som lever i utvecklingsländer drabbas hårt är djupt problematiskt. Det är därför viktigt att agera snabbt och kraftfullt för att stoppa den negativa utveckling som vi nu ser i utvecklingsländerna till följd av den finansiella och ekonomiska krisens härjningar.

Sveriges bidrag i dessa globala ansträngningar kännetecknas av sunda statsfinansiering i kombination med ett ambitiöst och generöst bistånd.

Sunda statsfinansiering i vår del av världen är en förutsättning för att kunna fullfölja viktiga åtaganden till utvecklingsländer och en förutsättning för att utvecklingsländernas ekonomiska utveckling inte ska påverkas negativt genom minskad handel.

Även biståndet är ett viktigt verktyg i den pågående krishanteringen. Vi är stolta över det svenska biståndet. Just eftersom Sverige ger mest bistånd (som andel av BNI) i världen måste vårt bistånd också vara bäst. Det svenska biståndet får redan toppbetyg i internationella jämförelser, men vi nöjer oss inte med detta. Vi siktar på ett bistånd i världsklass inte bara i relativa, utan i absoluta termer. Därför fortsätter regeringens arbete med att skapa ett bistånd som präglas av ordning och reda och resultat.

Vid den ABCDE-konferens (Annual Bank Conference on Development Economics) som vi tillsammans med Världsbanken i dagarna står värdar för i Stockholm lyfter vi fram två åtgärder som centrala för att komma till rätta med utvecklingsländernas problem:

För det första manar Sverige andra givare, inte minst inom EU, att fullfölja ingångna löften om höjda biståndsnivåer. Snittet i EU ligger under 0,4 procent av BNI och verkligheten visar att det med största sannolikhet kommer att minska till följd av svaga offentliga finanser i givarländerna. Vissa medlemsstater i EU har till och med halverat sitt bistånd. Det är inte acceptabelt. Sverige har visat att vi kan ta ansvar gentemot utvecklingsländerna genom att svenskt bistånd legat kvar på en internationellt sett exceptionellt hög nivå om 1 procent av BNI, i år till och med 1,12 procent, trots en ekonomisk kris. Det kan vi göra tack vare att vi gick in i krisen med överskott i våra offentliga finanser.

För det andra måste Sverige och andra rika länder fortsätta bidra till arbetet med att öka tillväxten i utvecklingsländerna. Vi verkar för ett nytt handelsavtal som öppnar möjligheter för ökad handel och marknadstillträde och därmed ser vi till att utvecklingsländerna blir mindre beroende av givarländernas ekonomiska bistånd. Genom ökad handel och ökad tillväxt stärks utvecklingsländernas egna ekonomier så att de bättre kan hantera effekterna av oroligheter i andra länder även i framtiden.

Sverige är engagerat för att ta världen ur krisen. Som finansminister och biståndsminister arbetar vi båda målmedvetet för en återhämtning från krisen och med att motverka att finanskrisens härjningar ska slå hårdare än vad den redan har gjort, både mot den rika och den fattiga delen av världen.

Anders Borg
Finansminister (M)

Gunilla Carlsson
Biståndsminister (M)

Debattartikel
17 februari 2010
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Nu rustar vi upp i Afghanistan

Sverige bidrar till en internationell insats med målet att tillsammans med afghanerna själva skapa fred, säkerhet och utveckling till ett av världens fattigaste länder. Eftersom vi vet att säkerhet är en förutsättning för utveckling, är fortsatta gemensamma insatser för ett förbättrat säkerhetsläge centralt. Det skriver biståndsminister Gunilla Carlsson på debattforumet Newsmill.

Den tragiska händelsen med de stupade svenskarna och den afghanske tolken har ännu en gång påmint oss om den allvarliga situationen i Afghanistan. Det är en situation som inte bara påverkar afghanerna själva, som ständigt lever i fattigdom, misär och osäkerhet, utan som också har betydelse för global utveckling och säkerhet. De svenskar som finns på plats i Afghanistan gör en ovärderlig insats under mycket svåra förhållanden. Samtidigt är det många som ställer sig frågande till om Sverige egentligen har någon möjlighet att göra skillnad i ett land där förutsättningarna för en positiv demokratisk utveckling hela tiden ifrågasätts.

Som biståndsminister med ansvar för ett ökande bistånd till ett av världens fattigaste och mest utsatta länder finns en rad kontrollfrågor som jag måste ställa: Minskar osäkerheten och människors rädsla? Kan de fattiga ta sig ur fattigdomen? Minskar korruptionen? I dagsläget är min ärliga bedömning att utvecklingen i många avseenden snarare går åt fel håll.

Ingenstans i världen är biståndets utmaningar så stora som i Afghanistan. Korruption, svaga institutioner, en medeltida kvinnosyn och bristande säkerhet är förödande hinder för landets utveckling. Kan det internationella samfundet fortsätta att pumpa in pengar i ett system som riskerar att undergräva sin egen legitimitet? Ja, men på villkoret att våra insatser utformas för att riva dessa hinder. Det är vad jag kallar ett upprustat bistånd som ställer krav. Bara mer bistånd räcker inte.

Sverige bidrar till en internationell insats med målet att tillsammans med afghanerna själva skapa fred, säkerhet och utveckling till ett av världens fattigaste länder. Eftersom vi vet att säkerhet är en förutsättning för utveckling, är fortsatta gemensamma insatser för ett förbättrat säkerhetsläge centralt.

Men insikten om säkerhetens betydelse för verklig utveckling får inte enbart styras av militär logik. Istället bör tyngdpunkten i säkerhetsfrämjandet i ökad grad inriktas på civil kapacitetsuppbyggnad, afghanskt ledarskap och bättre möjligheter till ansvarsutkrävande och deltagande för afghanerna.

Sveriges insats i Afghanistan kräver långsiktighet, tålmod och såväl militär som civil närvaro. Vi måste arbeta för ett fokuserat bistånd som utgår från afghanernas behov och ställer tydliga krav på resultat. Att kunna utvärdera, ompröva och också avsluta biståndsinsatser som leder fel är viktigt. Sverige måste därför fortloppande och tillsammans med andra internationella aktörer kritiskt granska vad som görs. Vårt engagemang har tagit sig uttryck i ett ökat och mer fokuserat bistånd till Afghanistan. Det totala stödet har nära fördubblats under mandatperioden och uppgår nu till ca 800 miljoner kronor inklusive multilaterala insatser.

Det låter kanske konstigt att jag som biståndsminister svarar negativt på flera frågor om utvecklingen i Afghanistan när vi samtidigt ökar vårt stöd. Men vi ökar stödet därför att vi vet att ett upprustat bistånd som ställer krav kan ge resultat. Ett sådant bistånd förutsätter också insatser för förbättrad säkerhet.

Jag har vidtagit en rad åtgärder för att vår insats i Afghanistan ska få ökad effekt på marken. Nu ser vi små förbättringar i den lilla skalan, samtidigt som enorma utmaningar återstår i det stora perspektivet.

Jag vet att vi bidragit till att fler flickor går i skolan - något som var helt omöjligt bara för några år sedan. Äntligen har flickorna fått en chans, men den chansen går förlorad om säkerhetsläget gör att flickorna inte kan ta sig till skolan. I Afghanistan är mödradödligheten näst högst i världen. Under mandatperioden har därför jag sett till att vårt bistånd i ökad grad styrs till de norra delarna av landet, där Sverige bland annat möjliggjort uppförandet av en mödravårdsklinik på sjukhuset i Mazar-e-Sharif. Vi hjälper kvinnor att överleva sina förlösningar, men fortfarande dör vart fjärde barn innan det hinner fylla fem.

Utvecklingsresultaten kommer att vara bräckliga så länge säkerhetsläget och korruptionsbekämpningen inte förbättras. Men vi har en moralisk skyldighet att inte överge Afghanistans fattiga, och inte minst att visa kvinnorna och flickorna att en annan framtid är möjlig.

Vänsteroppositionens vacklande hållning och oförmåga till samsyn kring hur Sveriges engagemang i Afghanistan ska se ut är för mig oroande. Man verkar vara överens om fortsatt biståndsengagemang men inte om hur det ska se ut. Senast socialdemokraterna hade ansvaret var Sverige förvisso en stor biståndsgivare, men utan någon bärande tanke kring vad som skulle åstadkommas och hur resultat skulle redovisas. Det duger inte att bara vilja "ha mer bistånd".

I utrikesdeklarationen som presenteras idag tydliggör regeringen sin avsikt att fortsätta förstärka Sverige utvecklingsamarbete och verka för en stärkt internationell civil insats. Regeringsbeslutet i förra veckan om att hindra Sida från att ta hem personal från vår ambassad i Kabul bottnade också i en övertygelse om att det svenska engagemanget och den svåra uppgiften i Afghanistan förutsätter att vi har kapacitet och personal på plats, inte minst på den civila sidan. Det är avgörande för att vi ska kunna bistå afghanerna i deras strävanden.

Afghanistan är den svenska utvecklingspolitikens allra största prövning.

Gunilla Carlsson

Debattartikel

Svenska Dagbladet, Brännpunkt 1 februari 2010

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Katastrofhjälpen har nått fram

Dålig katastrofsamordning kan i värsta fall leda till fler döda. Insatsen i Haiti visar dock att det internationella systemet har fungerat väl. Det skriver biståndsminister Gunilla Carlsson och FN:s katastrofsamordnare John Holmes i en debattartikel i Svenska Dagbladet i dag.

En fruktansvärd jordbävningen som drabbade Haiti kommer att sätta sina spår i många år framöver i detta sedan länge svårt prövade land. Den totala dödssiffran är ännu oklar, men överstiger redan 100 000.

Jämfört med andra plötsliga och mycket svåra naturkatastrofer vi har upplevt de senaste åren är denna en synnerligen komplicerad utmaning för de humanitära insatserna.

Den drabbade ett utfattigt land. Jordbävningens epicentrum var mycket nära huvudstaden Port-au-Prince och många av de redan sköra samhällsstrukturerna utplånades. Detta ledde till att i stort sett alla vitala samhällstjänster slogs ut. FN och frivilligorganisationer på plats drabbades av förluster och skador. Skalvet ledde till närmast ogenomförbara logistiska utmaningar med att få in den hjälp som behövdes i landet, via en liten, skadad flygplats och hamn och avbrutna kommunikationer. Och allt detta i en instabil och sårbar miljö.

De senaste tre veckorna har vi sett en enorm mobilisering av humanitärt stöd. Länder och medborgare över hela världen har samlats för att snabbt lämna sina bidrag till akuta insatser. Haitiska hjälparbetare, som fortfarande lider av chock och ibland har förlorat sina närstående, har snabbt tagit sig tillbaka till arbetet för att hjälpa sina landsmän.

Räddningsarbetare från många länder, ibland mycket avlägsna, flögs snabbt in och lyckades till slut rädda 134 människor. Detta var givetvis många färre än de som räddades av haitierna själva, men den internationella insatsen bidrog med viktig expertis och utrustning när den behövdes som mest. FN:s team för katastrofbedömning och samordning fanns på plats inom en dag - och var komplett dag två - för att stödja FN:s samordningspersonal som redan var i landet när jordbävningen inträffade.

De senaste åren har vi lärt oss att dåligt samordnade humanitära insatser i bästa fall är ett slöseri med knappa resurser. I värsta fall innebär det att färre liv räddas.

FN:s kontor för samordning av humanitär hjälp, OCHA, bildades för att stärka den humanitära samordningen. Sverige har spelat en viktig roll i inrättandet av kontoret och är i dag dess största givare.

I Haiti återgick OCHA:s personal - fyra personer vid själva jordbävningen - till arbetet direkt efter katastrofen för att börja organisera denna enorma internationella insats, trots att vissa av dem hade förlorat familjemedlemmar. Förstärkningar flögs in från hela världen redan första dagen och nu uppgår OCHA:s personal till 60 personer. Samtidigt förstärkte andra FN-organ, Rödakorsrörelsen och andra organisationer sin närvaro på plats. Kontakter med amerikanska team upprättades snabbt, som på flygplatsen tagit över trafikledningen för att kunna organisera flyg med humanitär hjälp till landet. Man inrättade också samordningskontor för alla humanitära hjälporganisationer inom särskilt akuta områden: sökning och räddning, logistik, hälsa, vatten, sanitet, skydd och livsmedel. Logistik- och kommunikationsnätverk upprättades.

Den enorma ökningen av nya hjälpinsatser kräver naturligtvis nya, frivilliga resurser. Som brukligt när det gäller katastrofer samordnade OCHA en så kallad blixttappell för Haiti inom ett par dagar, med livräddande program för ett trettiotal humanitära hjälporganisationer. Denna blixttappell bygger på en första behovsbedömning som kommer att revideras under kommande veckor när man får en tydligare bild av läget.

Även om givarländerna idag är mycket snabba med att få fram pengar till nya katastrofer - Sverige tog sitt första finansieringsbeslut till Haiti några timmar efter jordbävningen - har FN också en global katastroffond som stor betydelse. Fonden innehåller omfattande medel för finansiering av humanitära insatser som givarländer har betalat in i förväg och som OCHA kan avdela omedelbart vid akuta behov. När det gäller Haiti betalade fonden ut 10 miljoner US-dollar dagen efter jordbävningen och ytterligare 15 miljoner US-dollar några dagar senare - ett viktigt stöd för att få de första hjälpinsatserna att fungera fullt ut. Sverige har spelat en viktig roll i inrättandet av fonden och är dess näst största givare. Än viktigare är att hundratalet andra länder också stöder fonden. Detta visar att humanitärt bistånd och engagemang verkligen är något globalt.

Den internationella responsen till jordbävningen i Haiti är enorm och en mängd bilaterala och multilaterala aktörer deltar. Det är en stor utmaning att se till att alla samarbetar på ett samordnat sätt, till stöd för den viktiga lokala förmågan på plats. När de humanitära insatserna trappas ned är det viktigt att se till att vi kan främja återhämtningen och återuppbyggnaden i Haiti på ett sätt som stärker denna lokala förmåga och haitiernas möjligheter att stå emot nya naturkatastrofer. Den oerhört komplexa humanitära insatsen i Haiti visar att det internationella humanitära systemet under FN:s ledning, som Sverige i så hög grad har bidragit till både ekonomiskt och politiskt, fungerar väl.

Medan den humanitära hjälpen nu fortsätter, är det viktigt att vi kan bidra med att säkerställa den mer långsiktiga återuppbyggnaden. Haiti behöver återfå en egen kapacitet att bättre motstå nya naturkatastrofer men också att kunna bygga ett samhälle på nytt.

GUNILLA CARLSSON
biståndsminister (M)

JOHN HOLMES

Relaterat

- [Pressinbjudan: Gunilla Carlsson träffar FN:s katastrofsamordnare John Holmes](#)

Debattartikel

Göteborgs-Posten 27 januari 2010

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Dags att hjälpa kvinnor

Redan för två veckor sen var det riskfyllt att föda ett barn på Haiti. Hälsosektorn var inte väl utbyggd, många mammor inte fullt friska, framtidsutsikten inte så ljus. I dag är det förenat med livsfara. Kvinnor tvingas föda under bar himmel i smutsen bland nedrasade hus. FN:s befolkningsfond, UNFPA, uppskattar att det finns omkring 63 000 gravida kvinnor bland dem som drabbats varav 7 000 kommer att föda inom en månad. Bara för att en katastrof inträffat slutar inte kvinnor att föda barn. En katastrof gör inte att män och kvinnor slutar att ha sex. Detta är naturliga skeenden i livet. Däremot ökar risken för spädbarns- och mödradödlighet och det sexuella våldet mot kvinnor.

Denna insikt är central för ett bistånd som kan och ska göra nytta och ge resultat. Därför valde jag kvinnor och jämställdhet som en prioritet i det svenska biståndet när jag tillträdde som biståndsminister. Därför är Sverige en av de största givarna till FN:s befolkningsfond UNFPA och därför har jag också initierat en utbildning om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, för UD:s ambassadörer för att öka kunskapen i min egen organisation. Ett utbildningsmaterial har tagits fram av UD och RFSU gemensamt.

Arbetet har gått framåt

I stabila regioner har arbetet med kvinnors och mäns sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, gått framåt. Internationella överenskommelser efterlevs på sina håll och på andra kan dessa återopas som stöd. Men i ett land i kaos med en totalt sönderslagen infrastruktur ställs alla inför oerhörda utmaningar. För oss handlar det om att bistå när mottagarlandet inte längre är kapabelt att leverera hälsovård, information och expertis. Tillgången till säkra aborter, preventivmedel, sexualupplysning, att förebygga sexuellt utnyttjande och sexuella sjukdomar - allt detta är viktiga delar av SRHR som är svårt nog att tillgodose i vanliga fall i många länder, men det blir ännu svårare i katastroflägen. Därför är det förberedande arbetet så viktigt och därför är SRHR en betydelsefull del av regeringens kommande policy för det humanitära biståndet. Det är ett viktigt steg också internationellt då Sverige är en av världens största finansiärer av humanitärt bistånd. Inom EU, världens största biståndsgivare, arbetar Sverige med att säkra SRHR i katastrofsituationer. Förra året togs kompletterande beslut på det humanitära området till EU:s SRHR-strategi, som Sverige varit med och jobbat fram.

Det spelar till exempel roll var man placerar toaletterna i ett läger. Just det avgör risken för våldtäkt. Det spelar roll om en mamma som föder sitt barn får tillgång till ett så kallat birthing-kit. En plastmatta att ligga på, plasthandskar, rakblad och ett snöre. Det gör födseln säkrare för både mamma och barn. Det spelar roll om flickor och kvinnor får så kallade hygiene-kits som kan innehålla tvättservett, tvål och bindor, när de får mens i Haitis ruiner. Som mamma och som kvinna vet jag att det gör skillnad.

I långa loppet handlar det inte bara om hur man anlägger tältläger. Det handlar om politisk styrning. Ett nära samarbete mellan internationella institutioner, regeringar, lokala administrationer och civilsamhälles organisationer där kvinnor deltar är A och O för att lyckas. För Haitis del måste FN och andra aktörer som i dag har huvudansvaret se till att kvinnoorganisationer involveras redan nu i katastrofarbetet och sedan också i det efterföljande återuppbyggnadsarbetet. Jag har tagit kontakt med bland andra UNFPA för att se hur vi bäst kan jobba för det på Haiti och vi kommer svara upp mot deras appell om mer hjälp till Haitis kvinnor.

Förödande kraft utan förvarning

Ibland kan vi förutse en katastrof, andra gånger, som nu, slår den oss utan förvarning med förödande kraft. Sverige kommer att fortsätta vara ett föregångsland i det internationella arbetet för kvinnors hälsa och rättigheter och i arbetet med internationell samordning vid katastrofinsatser. Den akuta humanitära situationen och det kommande långsiktiga återuppbyggnadsarbetet är oerhört centralt för Haiti. I båda situationerna måste kvinnor få en central roll. Sverige driver nu på så att FN får det stöd som krävs för detta uppdrag, för Haitis kvinnor och för alla andra som i dag och i morgon drabbas av katastrofer.

Gunilla Carlsson

utvecklings- och biståndsminister

Debattartikel
Expressen 24 januari 2010
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Haiti är i allas våra hjärtan

I höstas i samband med EU:s utvecklingsdagar (EDD) i Stockholm träffade jag Michèle Pierre-Louis. En varm kvinna som med engagemang talade om Haitis framtid. Vi pratade om den utbredda fattigdomen, om hur drabbat landet var av tidigare vanstyre och återkommande tropiska stormar och orkaner.

Då, i höstas innan katastrofen, var mer än en miljon av haitierna beroende av livsmedelshjälp utifrån och FN var på plats för att bidra till säkerhet. Michèle, som var Haitis premiärminister, och jag talade om den snabbt växande unga befolkningen och ny teknologi. Vi pratade om möjligheten med IT för korruptionsbekämpning. Hon hade förslag på hur Sverige, inom ramen för vårt demokratiengagemang, kunde bidra ytterligare.

När Michèle kom tillbaka avsattes hon som premiärminister. Hon hade, såvitt jag kan bedöma, en stark vilja att bryta korruptionen i landet men fick av senatorerna skulden för den ekonomiska kräftgången i landet.

Då var Haiti ett av alla de länder på jorden där många fattiga människor saknade tillgång till rent vatten, gick och lade sig hungriga och inte hade tillgång till grundläggande hälsovård. Där korruption och ökande kriminalitet gjorde livet än otryggare för de fattigaste. Ett land som tydligt upplevde konsekvenserna av klimatförändringarna och som hade sämre motståndskraft, då fattigdom och brist på ansvarstagande politik skapat utarmade jordar och minskad beskogning.

Många stats- och regeringschefer lämnade gåvor i samband med EDD, oftast en plakett eller prydnadspjäs. Michèle lämnade en färgglad hängare i plåt med barnmotiv och underströk att det finns en framtidspotential i alla Haitis barn.

Nu är Haiti i allas våra tankar och hjärtan. Sorgen ligger tung över nyhetsbevakningen. Vi följer de personliga tragedierna och känner smärtan och maktlösheten.

Men samtidigt, drygt en vecka efter katastrofen, finns också en medvetenhet i omvärlden och i Sverige för att hjälpa dessa utsatta medmänniskor. Och vi kan, bortom frustrationen, ana kraften hos haitierna själva. Många har förlorat allt, hundratusentals är föräldralösa och lemlästade men de hjälps åt och försöker överleva. De kan inte göra det på egen hand, vi måste hjälpa till.

Jag är överväldigad över det stöd som det svenska folket har visat för Haiti. Expressen har tagit initiativ för insamling och bevakning för ökad förståelse. I TV4 på lördagsmorgonen såg vi bredden av engagemang i vårt land för Haiti. Viljan att bidra är omfattande och miljontals kronor, från enskilda och företag, strömmar nu in. Jag hoppas att engagemanget kan leva vidare. Det kommer behövas under lång tid för att bistå haitierna att bygga i princip ett nytt land.

Sverige är i dag en stor givare till FN:s globala humanitära verksamhet som kunde påbörja hjälparbetet omedelbart. Den omprioritering jag tidigare gjort inom ramen för biståndet för att öka det svenska humanitära stödet ger oss förmåga.

Sveriges stöd till den akuta situationen i Haiti uppgår just nu till cirka 212 miljoner kronor. Det svenska stödet går till akuta insatser främst inom sjukvård, vatten och tillfälliga bostäder.

Nu kraftsamlar vi för Haiti och återuppbyggnadsarbetet. Vi har personer på plats för att se hur Sverige bäst kan bidra. Regeringen ska inom kort fatta beslut om hur vi kan stärka FN:s polisinsats. Jag väntar också på att Världsbanken ska upprätta en fond för så kallad tidig återuppbyggnad. Fokus i arbetet är fortsatt att se till att hjälpen verkligen når fram.

Vi måste se till att FN får den roll och det stöd som krävs för detta uppdrag. Både EU och FN har skickat utvärderingsteam till Haiti för att gemensamt göra en bedömning av vilka behov och fortsatta insatser som behövs. Vi samarbetar med USA, Kanada och Haitis grannländer som nu också gör stora insatser.

Jag ser som Sveriges viktigaste roll i detta att bevaka ett effektivt bistånd, som tar de fattigas perspektiv och som skapar förutsättningarna för haitierna att bygga ett mer jämlikt, demokratiskt och ekologiskt hållbart land. Därför kommer jag, precis som Michèle, ta fasta på barnens framtid och de ungas förmåga.

GUNILLA CARLSSON

Debattartikel

Newsmill.se 27 oktober 2009

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Nu startar jag en stafettdebatt om biståndet!

Den 25 augusti presenterade jag ett 100-dagarsinitiativ för nytänkande kring biståndets förutsättningar att göra nytta i en värld där korruptionen är ett faktum. När femtio dagar nu gått vill jag klargöra att det inte räcker med att öppna debatten - vi ska öppna själva biståndet, skriver biståndsministern Gunilla Carlsson i ett debattinlägg på Newsmill.

Slutsatsen är att mer måste därför göras för att mottagarländernas regeringar inte bara känner sig ansvariga gentemot biståndsgivare utan också mot sin egen befolkning. Jag väljer att ta fasta på detta, men vill göra ett tillägg. Mer måste också göras för att givarländernas regeringar inte bara känner sig ansvariga gentemot biståndsmottagare utan också mot sin egen och utvecklingsländernas befolkningar.

Insynen i hur biståndsmedel disponeras är som Ag påpekar ofta undermålig. Svenska Missionsrådets Eva Christina Nilsson, Afrikagruppernas Gabi Björnsson, Forum Syds Inger Björk, Världsnaturfondens Lasse Gustavsson och PMU Interlifes Niclas Lindgren, sammanfattar det i en enda mening: Det är genom att arbeta för transparens och ansvarsutkrävande på alla nivåer inom samhället som korrupktion kan bekämpas. Det gäller både vårt eget samhälle och samhällen långt borta.

Stöd till förändringsaktörer och whistle blowers

Mina allianskolleger i riksdagen, kristdemokraterna Holger Gustafsson och Adina Trunk, betonar behovet av stöd till stärkandet av demokratiska politiska krafter, fria medier och det civila samhället som granskar att makthavarna levererar det medborgarna önskar. Petter, under signaturen qwerty, är inne på samma linje. Även han ser det som angeläget att satsa långsiktigt på att stärka lokala demokratiska politiska krafter och krafter i det civila samhället som granskar makten.

Anna Lekvall på IDEA problematiserar att biståndet kan bidra till det svaga demokratiska systemet i många utvecklingsländer och framhåller även hon att en viktig bidragande faktor är avsaknad av en granskande "fjärde statsmakt" i form av fria, granskande medier.

Bra bistånd och dåligt bistånd

Bo Paulsson, generalsekreterare för Individuell Människohjälp, tycker att det är olyckligt att allt bistånd ofta klumpas ihop. Det håller jag med om. Som Torbjörn Pettersson skriver måste vi välja våra samarbetsformer noggrant och anpassat efter en politisk maktanalys. Men för att det ska vara möjligt krävs att vi inte bara ställer, utan också har förutsättningar att besvara den fråga som Latinamerikagruppernas Francisco Contreras föreslår: Vilka typer av bistånd och vilka metoder är effektivast för att fattiga människors förutsättningar att förbättra sina levnadsvillkor verkligen ska öka?

Många debattörer, till exempel signaturen Svempa, ber om exempel på länder där demokratispridning och fattigdomsbekämpning med hjälp av bistånd lyckats. Signaturen Klas_k frågar om man kan nämna något land som Sidas verksamhet frälst från diktatur och fattigdom?

För att kunna besvara denna typ av grundläggande frågor krävs att vi blir avsevärt mycket bättre på att systematisera information och data om biståndsinsatser och deras resultat. Vi måste också bli bättre på att dra slutsatser av forskning.

När femtio dagar nu återstår innan vi ska summera höstens diskussion vid ett större möte den 9 december ställer jag mig frågan: Hur kan biståndet dra nytta av dagens teknologiska framsteg, i syfte att minska glappet mellan skattebetalare och biståndsmottagare, mellan givare och samarbetspartners i utvecklingsländerna, mellan insatser och resultatuppföljning? Min egen analys är att en stor del av svaret ligger i ökad transparens - vårt bistånd måste helt enkelt öppnas upp. Det räcker inte att öppna debatten, vi måste öppna själva biståndet.

I takt med att allt fler människor fått tillgång till Internet och mobila kommunikationslösningar har nya kanaler öppnats för det fria flödet av information. Ökad tillgång till information leder till en förskjutning av den traditionella makten och stärkta möjligheter för medborgare att hävda sina rättigheter. Välinformerade medborgare kan ställa andra krav än medborgare som hålls utanför beslutsprocesser och politiska skeenden. För den som sätter kampen för människors frihet främst är det en central insikt.

Transparens är inte bara centralt för kampen mot förtryck och fattigdom, utan också för biståndets möjligheter att stödja denna kamp så effektivt som möjligt. Vi vet till exempel att framgångsrikt arbete mot korrupktion kännetecknas av öppenhet och många kanaler för ansvarsutkrävande, liksom möjligheter för så kallade whistle blowers att anonymt och säkert sprida information. Precis som Bo Forsberg m fl framhåller var det inte minst tack vare enskilda organisationers krav på en utredning av skandalen i Zambia som den överhuvudtaget uppmärksammades. Debattören Sören Lindh föreslår i ljuset av detta satsningar på ökat skydd för meddelare (whistle blowers) och en förstärkning av resurser för internationella korrupsionsärenden för att komma till rätta med korrupsionsproblematiken.

Maktförskjutningen i den digitala revolutionens spår öppnar också för en ny, mer jämbördig relation mellan givare och mottagare av bistånd. Ett exempel på detta är Rwandas finansdepartements effektivitetsranking av de biståndsgivare som är aktiva i landet.

I den bästa av världar skulle jag som biståndsminister likaväl som en medborgare i Bangladesh, Burundi, eller Bolivia med ett klick kunna ta reda på hur mycket pengar Sverige och andra givare bidragit med under en viss period i ett visst land, till vem pengarna har gått och vilka resultat som uppnåtts. Idag krävs flera dagars eller veckors arbete i flera olika system för att få tillgång till sådan information. Tyvärr lever vår egen biståndsvärld i hög grad kvar i skrivmaskinernas tidevarv trots att det mitt framför näsan på oss finns verktyg för idéutbyte, samarbete och innovationer som vi bara hade kunnat fantisera om för några år sedan. Men vi är dåliga, för att inte säga usla, på att ta tillvara dessa verktyg. Det gör också att vi många gånger saknar en faktabaserad bild av verkligheten, vilket i sin tur försvårar utformningen av effektiva insatser.

I egenskap av stor biståndsgivare och ledande IT-nation med en lång tradition av öppenhet har Sverige anledning att höja sin profil ytterligare på detta område, i samspel med näringslivet, forskarsamhällets och det civila samhällets aktörer. Ett led i detta är att förtydliga informations- och kommunikationsteknologins betydelse för frihetsagendan i biståndet. Ett modernt bistånd kräver såväl kablar som kunskap och tillgång till fria, öppna kommunikationsverktyg.

Som ett led i det 100-dagarsinitiativ för ett öppet bistånd som jag presenterade på Newsmill den 25 augusti vill jag berätta om två steg som vi nu tar för att öppna det svenska biståndet i enlighet med många av de synpunkter som lämnats i debatten:

Det första steget handlar om e-bistånd och digital demokratisering. Tanken på att inom biståndet lägga kraft på att främja människors tillgång till information och kommunikation med omvärlden är något som fångats upp av exempelvis Expressens ledarsida (090817) och den nybildade Juliagruppen, som arbetar för ett fritt och öppet Internet. Trots att demokrati och mänskliga rättigheter sedan länge är den största sektorn inom svenskt bistånd, har insatserna inte utvecklats i takt med tekniken. Det är ett faktum att Internet på många sätt förkroppsligar grundläggande demokratiska principer och erbjuder en möjlighet för medborgare att göra sina röster hörda, organisera sig och påverka det samhälle de lever i. På många håll är Internet det enda effektiva kommunikationsmedel som står till buds för människor som vill förändra sin och sina medmänniskors egen situation till det bättre.

Jag är därför stolt över alliansregeringens särskilda biståndssatsning på demokratisering och yttrandefrihet som nästa år ökar till 120 miljoner kronor. Inom denna satsning finns utrymme för innovativa projekt som syftar till att förbättra möjligheten att sprida och erhålla information och åsikter som kan leda till demokratisk förändring. Därmed har jag också besvarat Lena Ags fråga om hur regeringen avser öka det politiska och finansiella stödet till förändringsaktörer som utmanar korrupta ledare.

Men även om vi verkar för öppenhet genom biståndsinsatser, så krävs mer än så. Själva biståndet måste också öppnas. Som Sidas generaldirektör framhåller bedriver Sida redan många insatser för att öka medborgarnas insyn i hur ett lands medel används. Låt oss lära oss av detta och rannsaka oss själva: Hur stor insyn har svenska medborgare och medborgare i våra samarbetsländer i hur svenska biståndsmedel används?

Framåtblickande politiker ser i allt högre grad nyttan i att inbjuda medborgare i politikskapandet och att med ökad transparens stärka förutsättningarna för ansvarsutkrävande och granskning av hanteringen av skattemedel. Det andra steget, inspirerat av bland annat president Barack Obamas arbete för ökad öppenhet, handlar därför om att tillgängliggöra biståndsdata. Människor i utvecklingsländerna är biståndets främsta uppdragsgivare och måste ha möjlighet att söka kunskap om och granska våra biståndsinsatser.

Vi vet att korrekta data är en nyckel till framgångsrikt bistånd. Genom att öppna datakällor och tillgängliggöra material kan transparensen stärkas och bana väg för ökad samverkan mellan olika projekt, givare och mottagare av bistånd. Dessutom skulle forskningen kunna dra stor nytta av en större öppenhet genom att åskådliggöra data på sätt som statliga aktörer aldrig skulle kunna. Professor i internationell hälsa Hans Roslings insatser med sitt projekt Gapminder, som bidrar till en god global utveckling genom att göra statistik lättare att använda och förstå, är det mest tydliga exemplet på detta.

Nu inleds ett arbete på Utrikesdepartementet och Sida med att öppna det svenska biståndet. Jag är inte nöjd förrän vi har ett bistånd som gör det möjligt för vem som helst - och särskilt människor i våra mottagarländer - att enkelt ta reda på vem som gör vad, var de gör det, vad de har lärt sig och varifrån de får sin finansiering. Det är också ett budskap som jag tar med mig i mina samtal med kollegor i samband med European Development Days (EDD) som äger rum i Stockholm den 22-24 oktober.

Dessa två steg är bara de första i en lång resa mot ett modernt svenskt bistånd. Vi som arbetar med bistånd har mycket att lära innan vi kan påstå att vår verksamhet är i takt med tiden.

Därför förnyar jag nu min uppmaning till alla med ett intresse för bistånd - till representanter för näringslivet, kulturen, forskningsvärlden och politiken, att bidra till nytänkandet. Frågan jag nu ställer är: "Hur kan biståndet dra nytta av dagens teknologiska framsteg i syfte att öka öppenheten?"

Min förhoppning är att detta blir ett startskott för en kritisk och öppen debattstafett om det svenska biståndet som ger upphov till idéer och tankar inför vårt stormöte den 9 december. Jag tar mig friheten att räcka över stafettpinnen till en av dem som har tänkt mest kring dessa frågor - professor Hans Rosling. Hans, om du antar utmaningen ger jag dig även i uppgift att skicka frågan vidare till nästa debattör.

Kontakt

Peter Larsson
08-405 10 00

Debattartikel
Newsmill 24 augusti 2009
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Nolltolerans mot korruption - ett omöjligt ansvar?

Jag har haft ansvar för Sveriges biståndspolitik i snart tre år. Under denna period har Sveriges statliga bistånd uppgått till sammanlagt omkring 100 miljarder kronor. Bara i år motsvarar det ungefär 93 miljoner om dagen. Varje krona styrs av målet att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

För att säkerställa att dessa miljarder faktiskt uppfyller detta mål har alliansregeringen genomfört den största förändringen av svenskt bistånd på 40 år:

- " Vi har fokuserat biståndet till ett mindre antal länder för att säkra ett kvalitativt engagemang där vi är kvar.
- " Vi har sett över vårt multilaterala bistånd och utvärderat de multilaterala utvecklingsorganens effektivitet och relevans.
- " Vi har antagit program för ökad mål- och resultatstyrning och stärkt återrapporteringskraven inom hela utvecklingssamarbetet.
- " Vi har för första gången någonsin lämnat över en skrivelse om biståndets resultat till Riksdagen.
- " Vi har banat väg för en mer effektiv biståndsmyndighet.
- " Vi har klargjort våra övergripande prioriteringar, demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat, samt jämställdhet och kvinnors roll i utveckling.

Trots dessa förändringar är jag inte nöjd. Jag tillträdde som minister för att ta ett dubbelt ansvar - gentemot svenska skattebetalare och fattiga människor i utvecklingsländerna. Idag, efter mer än tusen dagars intensivt reformarbete, ställer jag mig frågan i vilken utsträckning det egentligen är möjligt att leva upp till ansvaret för att dessa pengar alltid används rätt och alltid gör nytta. För även om det finns många exempel på enskilda lyckade biståndsinsatser som åstadkommit precis det som varit avsikten, måste jag som biståndsminister även veta att biståndet i sin helhet bidrar till utveckling. Låt mig förklara hur jag menar.

Jag är inte nöjd förrän jag kan garantera, eller åtminstone på ett övertygande vis leda i bevis, att svenska biståndsmedel i sin helhet verkligen bidrar till fattigdomsbekämpning, frihet och framsteg i utvecklingsländerna. Jag är helt enkelt inte nöjd förrän jag kan säga att biståndet är effektivt.

Det största hotet mot ett effektivt bistånd är förekomsten av korruption i miljöer där biståndet verkar. Med jämna mellanrum uppmärksammas skandaler, men kan vi säkerställa att alla fångas upp i våra system och i så fall hur?

Korruptionsskandal i Zambia

Låt mig ge ett aktuellt exempel på våra tillkortakommanden. I Zambia har Sverige varit engagerat som biståndsgivare sedan landets självständighet 1964.

I början av sommaren uppdagades en korruptionsskandal inom det zambiska hälsoministeriet. En granskning gjord av zambiska riksrevisionen visade att 32 miljarder kwacha (ca 50 miljoner SEK) förskingrats under tidsperioden januari 2008 till 31 maj 2009. Av dessa ca 50 miljoner kronor har 26 miljoner förskingrats från en sk basketfinansiering som bl a Holland, Kanada och Sverige bidrar till. Resten har förskingrats från Globala Fonden samt från medel från den zambiska statsbudgeten. Eftersom Sverige bidrar såväl till Globala Fonden som till statsbudgeten via det generella budgetstödet, innebär detta att svenska medel förskingrats även här. Indikationer finns på att oegentligheter pågått sedan början av 2000-talet. Det är en stor skandal, som uppmärksammats i både zambiska och andra afrikanska och internationella medier. I Sverige har det varit anmärkningsvärt tyst. Denna tystnad bekymrar mig. Därför berättar jag som ansvarig minister nu om detta själv.

Zambias riksrevision och antikorrupcionskommission har agerat. Flera revisorer har placerats på ministeriet. En brottmålsutredning har inletts. En arbetsgrupp med representanter från givare och zambiska hälsoministeriet har bildats. En handlingsplan har fastslagits och åtgärder för fortlopande kontroll införts. Sverige har erbjudit sig att bidra med revisionsexpertis. Svenska utbetalningar har frysts i avvaktan på en finansiell revision. Sidas egen korruptionsgrupp ska resa till Zambia för att göra egen genomgång av lärdomar för korruptionsarbetet.

Jag känner stor besvikelse över att miljoner förskingrats, inte minst i vetskap om konsekvenserna för hälsoministeriets förmåga att leverera sjukvård. Men det vore fel att säga att jag blir förvånad, eftersom jag vet att stora kapitalflöden som bistånd riskerar att bli en alltför stor frestelse om inte effektiva spärrar finns som förhindrar korruption.

Samtidigt känner jag en stor lättnad över att den zambiska riksrevisionen - tack vare att en sk whistle blower ("visselpipa") uppmärksammat den zambiska antikorrupcionskommissionen om korruptionen inom hälsoministeriet - nu vidtar åtgärder för att utreda fallet och ställa de ansvariga inför rätta. Som ansvarig biståndsminister kan jag dock inte undvika att ställa frågan: Hur lång tid skulle ha kunnat passera utan att vi som biståndsgivare själva hade märkt något om det inte varit för denna "visselpipa"?

Mest av allt känner jag dock en oro över att detta korruptionsfall med största sannolikhet vare sig är en engångsföreteelse eller ett undantag. Denna oro bottnar i en stigande insikt om att korruption dagligen undergräver svenska och andra utvecklingsinsatser runtom i världen utan att vi får kännedom om det i tid. Och att vi själva, trots tydliga etiska riktlinjer och avsiktsförklaringar, fortfarande är för dåligt rustade för att effektivt förebygga och bekämpa korruption. Det duger inte.

En omöjlig nolltolerans?

Jag har ofta talat om min nolltolerans mot korruption. Men ju längre jag arbetat med bistånd, desto mer har jag kommit att tvivla på att det i praktiken är möjligt att fullt ut omsätta en sådan inställning i de miljöer där biståndet verkar. För vad innebär egentligen nolltolerans? Jag tror att en del av dem som talar om nolltolerans egentligen inte vill se vad nolltolerans innebär. Självfallet innebär det att aldrig acceptera att biståndsmedel försvinner ner i korrupta tjänstemäns fickor. Självfallet innebär det att inte stärka regimer som ser mellan fingrarna på korruption inom de institutioner som de ansvarar för. Självfallet innebär det att stärka riksrevisorer och skydda "visselpipor". Men det är också något mer än så. Jag är till exempel inte övertygad om att biståndet i sig aldrig göder korruption i de miljöer där vi är verksamma. Därför bedömer jag att det i biståndets värld idag är ett omöjligt ansvar att förverkliga nolltolerans mot korruption.

Fattigdom och korruption går ofta hand i hand. Korruption är på samma gång både ett uttryck för och en följd av underutveckling. Det är ett faktum

att de flesta av de länder som får bistånd också ligger i botten av Transparency Internationals lista över världens mest korrupta länder. Transparency Internationals Corruption Perception Index (CPI) mäter graden av korruption i offentlig förvaltning och politisk verksamhet såsom den uppfattas av insiktsfulla bedömare. Medan Sverige tillsammans med Nya Zeeland och Danmark i CPI 2008 hamnar på första plats med högst poäng (9,3 av 10) får merparten av Sveriges biståndsländer under 2,5 på den skala från 1-10 där 1 motsvarar en bedömning av den offentliga sektorn som högst korrupt. Inget av de samarbetsländer med vilka Sverige bedriver långsiktigt utvecklingssamarbete får ett betyg över 3,5.

Det betyder inte att korruption präglar dessa länders hantering av biståndsmedel, men att biståndet verkar i en miljö som i hög grad präglas av korruption. Detta sätter hela kampen mot fattigdomen på spel. Transparency International har konstaterat att en fortsatt hög korruption i låginkomstländer riskerar att leda till en humanitär katastrof. Vi måste mot den bakgrunden ta på allvar att vi i decennier betalat ut miljarder i bistånd till länder där korruptionen ökat snarare än minskat.

Skattepengar får inte överlåtas åt slumpen

Det aktuella Zambiaexemplet illustrerar inte bara ett av biståndets huvudproblem utan också flera brister hos oss själva. Det är helt enkelt alltför ofta slumpen som avgör om vi får kännedom om korruption eller inte.

Jag vill inte överlåta några skattepengar åt slumpen. Jag vill kunna se svenska skattebetalare och utvecklingsländernas fattiga i ögonen. Korruption är alltid allvarligt, men jag föreställer mig att fler än jag känner en särskilt stor besvikelse när skattepengar eller donationer som just är avsedda att bekämpa nöd och fattigdom och att främja fungerande institutioner hamnar i orätta händer.

Det finns förvisso policies och riktlinjer och handlingsplaner för att bekämpa korruption. Det finns antikorrupsionsmanualer och antikorrupsionsprojekt. Det finns fastställda processer för hantering av korruptionsärenden och en utredningsgrupp som ansvarar för utredningen. Sidas egen antikorrupsionsregel reviderades i december 2008 och bygger på förhållningssättet att aldrig acceptera, alltid agera och alltid informera vid misstanke om korruption.

Regeringen gav redan i början av 2007 Sida ett uppdrag att redovisa vidtagna åtgärder för att förhindra att korruption förekommer i insatser finansierade med svenskt bistånd. Min bedömning är att Sida utifrån sina förutsättningar gör ett ambitiöst arbete med att motverka och upptäcka korruption.

Därutöver fick institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (Sadev) i juli 2007 ett uppdrag att genomföra en utvärdering av UD:s och Sidas arbete för att förebygga korruption av svenska bidrag inom utvecklingssamarbetet.

Men det räcker uppenbarligen inte.

Dags att se verkligheten som den är

Om vi ska kunna bekämpa fattigdomen på riktigt måste vi börja med att erkänna hur verkligheten ser ut.

Betyder det att vi som biståndsgivare måste acceptera att en del av biståndet alltid kommer att försvinna i korruption? Svaret på denna fråga är ett obetingat nej.

Men ett läge när det gång på gång visar sig att biståndet inte kan göra det som biståndet är avsett för - att bekämpa fattigdomen - vad krävs då av biståndet i en värld där korruptionen är ett faktum?

Kan det till och med vara som den zambiska ekonomen Dambisa Moyo hävdar, att bistånd kanske inte är en del av en möjlig lösning, utan faktiskt en del av problemet? Vi måste, som en av världens i särklass största biståndsgivare, våga ta oss an den frågan.

Dessa frågor, som berör vår hantering av miljarder skatte kronor, är så stora att jag varken kan eller bör besvara dem på egen hand. Därför ber jag nu om hjälp och välkomnar alla er som bryr er om kampen mot fattigdomen och hanteringen av biståndsmedel att delta i nästa steg i arbetet för ett smart bistånd som gör nytta på riktigt. För även om jag ställer mig frågande till om det i praktiken är möjligt att fullt ut leva upp till ansvaret för att Sveriges bistånd alltid används rätt och gör nytta i en värld där korruptionen är ett faktum, så är ansvaret ytterst mitt. Nu vill jag få er hjälp att ta detta ansvar.

Om hur till det ska gå till att besvara denna fråga kommer jag att berätta mer vid en pressträff imorgon tisdag. Jag ser fram emot en öppen debatt.

Debattartikel

Uppsala Nya Tidning (UNT) 17 augusti 2009

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Vatten - både en klimat och biståndsfråga

I dag inviger jag World Water Week i Stockholm, som är en av världens största årliga vattenarrangemang. I klimatförändringarnas spår blir frågan om vatten än mer prioriterat. Dels för att vattenbristen ökar, dels för att det vatten vi har, förorenas. De senaste åren har t ex. Bolivias regnperiod intensifierats till följd av klimatförändringarna med katastrofala följder.

Hur kan biståndet göra mest möjliga nytta i en värld där klimatet förändras? Hur kan utvecklingsländernas kapacitet att hantera stora förändringar och katastrofer förstärkas? För att besvara dessa frågor tillsatte regeringen år 2007 en Kommission om klimatförändring och utveckling med mig som ordförande. I maj i år presenterades kommissionens slutrapport med rekommendationer för FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon.

Rapporten visar att även om vi lyckas minska utsläppen av växthusgaser krävs att vi alla anpassar oss till ett nytt, föränderligt och osäkert klimat. Ansträngningarna för att minska utsläppen av växthusgaser måste därför kompletteras med åtgärder för att anpassa samhällen, stärka deras motståndskraft och därmed minska sårbarheten till följd av klimatförändringarna.

Rapporten slår också fast att det finns ett nära samband mellan anpassning och att ta fram nya torkresistenta grödor och att bygga vattenbarriärer och utsläppsminskningar. Det står vidare klart att i fattiga och utsatta samhällen hjälper inte klimatsatsningar om medborgarna inte har tillgång till utbildning, rättsäkerhet eller nödvändiga resurser att hantera ett förändrat klimat.

Alliansregeringen har slagit fast att biståndet ska klimatsäkras. I början av sommaren gav regeringen Sida i uppdrag att ta fram en policy för miljö och klimat som ska styra och vägleda berörda departement och myndigheters arbete med miljö- och klimatfrågor inom ramen för Sveriges utvecklingssamarbete.

Sverige genomför redan många insatser runt om i världen. För Bolivia har Sida genom UNICEF initierat ett förebyggande program som lindrar effekterna av de årliga översvämningarna. På motsvarande sätt sker speciella satsningar till exempel i Burkina-Faso, i Kambodja och i Bangladesh. I den nyligen antagna strategin för Irak är miljö och klimat en prioriterad fråga. Likaså avvecklar regeringen det traditionella biståndet till Kina och Indien, till förmån för klimatsatsningar där. I New Dehli placeras också en speciell klimatattaché.

Av Sidas bistånd går närmare 4 procent till direkt vattenrelaterade åtgärder, men mycket mer till insatser inom miljö och klimat. Utöver vårt sedvanliga utvecklingssamarbete har Sverige redan uppmärksammat behovet av akuta insatser genom att avsätta ytterligare 4 miljarder kronor i klimatbistånd under perioden 2009-2012. Målet är främst att bidra till långsiktiga insatser för anpassning till klimatförändringarna i de fattigaste länderna, men också till utvecklingsländernas åtgärder för att begränsa halten av växthusgaser.

I december möts världens länder i Köpenhamn för att, inom ramen för FN:s Klimatkonvention, försöka enas om ett nytt internationellt klimatavtal. Våra krav på världens länder att begränsa utsläppen kommer i en tid då många utvecklingsländer ser sina framsteg gå om intet i finanskrisens spår.

De svenska insatserna kan fungera som viktiga exempel också för andra länder. Jag uppmanar därför också mina kollegor i EU:s medlemsländer att följa Sveriges exempel.

På global nivå måste det till samarbeten och åtaganden för att verkliga resultat skall kunna uppnås.

Världens givare måste uppfylla sina tidigare löften om en biståndsnivå på minst 0,7 procent av BNI. Det är inte bara ett reellt problem för utvecklingsländerna att utlovade pengar inte kommer dem till del, utan även ett problem för givarländerna och andra som vill se konstruktiva internationella överenskommelser. Till det måste mer medel skjutas till från både privat och offentlig finansiering i arbetet med klimatanpassning.

Regeringen har en hög ambition i klimatarbetet. Vad Sverige åstadkommer i utsläppsminskningar påverkar dock bara någon promille av världens utsläpp. Det är bortom Sveriges gränser som klimatförändringarna märks tydligast och slår hårdast. Jag vill att Sverige ska vara ledande både i att genomföra effektiva åtgärder här hemma och i arbetet med att utveckla det internationella samarbetet för att möta klimatutmaningarna.

Gunilla Carlsson
Biståndsminister

Relaterat

- [Pressmeddelande: Gunilla Carlsson talar om klimat på World Water Week](#)

Externa länkar

- [World Water Weeks webbplats](#)

Debattartikel

Dagens Nyheter Debatt 26 juni 2009

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Näringslivet ska delta i fattigdomsbekämpningen"

Stora framsteg i kampen mot världsfattigdomen har gjorts på senare år. Hundratals miljoner människor har haft möjlighet att lyfta sig ur absolut fattigdom och FN:s millenietvecklingsmål har kommit inom räckhåll för åtskilliga länder.

Under ett antal år har världshandeln vuxit mycket kraftigt, något som gynnat många utvecklingsländer. Under 2000-talet har till exempel tillväxttakten i Afrikas ekonomier mer än fördubblats jämfört med decenniet innan.

Nu har förutsättningarna förändrats drastiskt, vilket hotar gjorda framsteg. De privata kapitalflödena i världen förutses nästan halveras från 2008 till 2009. Världshandeln faller kraftigare än någon gång tidigare sedan andra världskriget. Arbetslösheten ökar och migrantarbetarna får inte jobb. Utvecklingsländernas regeringar står inför snabbt ökande underskott i bytesbalanser och statsbudgetar.

Världsbanken räknar med att cirka 70-100 miljoner människor kommer att hamna under fattigdomsstreetet som en effekt av finanskrisen och den ekonomiska nedgången i dess spår. Enligt FN:s jordbruksorgan lider nu mer än en miljard människor runtom i världen av hunger och kronisk undernäring. Det är omkring 100 miljoner fler än förra året. Orsaken är den globala ekonomiska krisen och ökade matpriser, lägre inkomster och ökad arbetslöshet.

I denna nya verklighet är det en huvuduppgift för världens ledare att med gemensamma och koordinerade ansträngningar lindra konsekvenserna av den globala ekonomiska nedgången för världens fattiga - och att förbättra förutsättningarna för utvecklingsländernas återhämtning.

Just nu genomförs en högnivåkonferens i FN:s regi om den globala ekonomiska krisens följder för utvecklingen i världens fattigaste länder. Sverige kommer vid konferensen föra fram vilka insatser vi anser behövs för att stärka utvecklingsländernas förutsättningar att resa sig ur krisen.

Såväl inom EU, senast vid biståndsministrarnas möte i maj, som vid G20-mötet i London i april och vid sammankomster med Världsbanken och IMF, har fokus legat på att göra åtaganden för att lindra konsekvenserna för de mest utsatta. Min förhoppning är att detta ska bekräftas vid den FN-konferens som nu pågår och att resolutioner och deklarationer åtföljs av faktisk handling.

För att världsekonomin uthålligt ska återhämta sig krävs inte bara att de stimulansåtgärder som genomförs får effekt, utan också att protektionistiska åtgärder motverkas och att en öppen världsekonomi försvaras.

Därutöver behövs åtgärder som specifikt syftar till att mildra krisens effekter för de fattigaste länderna och att skapa förutsättningar för deras återhämtning.

"Business as usual" är inte längre en hållbar utgångspunkt för världens biståndsgivare. I detta läge ser jag två viktiga uppgifter för biståndet. För det första, att skydda landvinningar som redan har gjorts i kampen mot fattigdomen. För det andra, att bidra till att skapa förutsättningar för återhämtning i fattiga länder i ett läge när kapital har blivit en bristvara.

Det handlar om att mobilisera resurser. Att verka för att länder lever upp till sina biståndsåtaganden blir därför en central fråga för mig under det svenska EU-ordförandeskapet. Det handlar om att ge människor tillgång till den utveckling de har rätt till. För det krävs insatser som stärker de mest utsatta samhällenas produktivitet och människors möjligheter att genom ett livskraftigt näringsliv bidra till att skapa tillväxt. Och det handlar om att säkerställa att sociala skyddsnet finns på plats som hindrar människor från att falla när krisen slår som hårdast.

Jag kan här presentera en serie beslut som den svenska regeringen nu fattar för att kunna leva upp till dessa krav, och som i dag, fredag, redovisas i FN.

- Regeringen ger Sida i uppdrag att se över inriktningen på Sveriges bilaterala biståndsgemenskap i utvecklingsländer som bedöms vara särskilt drabbade av den globala ekonomiska nedgången. Sida ska särskilt analysera behoven av och förutsättningarna för att omfördela medel till sociala sektorer, som skyddar de människor som mest riskerar att drabbas av krisen, liksom till biståndsinsatser som bidrar till ökad produktivitet och tillväxt.
- Regeringen inrättar ett nätverk för näringsliv och utveckling i syfte att tillvarata det svenska näringslivets potential att bidra till global utveckling och fattigdomsbekämpning. Fora för erfarenhetsutbyte mellan offentliga aktörer och näringslivet kommer att skapas, något som hittills saknats. Ett råd ska tillsättas i Sverige med representanter på hög nivå från det svenska näringslivet, berörda departement och relevanta myndigheter. Samtidigt skapas fora för dialog om exempelvis villkor för privatsektorutveckling mellan svenska och lokala aktörer på landnivå.
- Regeringen har i år avsatt ett extra tillskott om 300 miljoner kronor till Swedfund som erbjuder riskkapital och kompetens för investeringar och utveckling av lönsamma företag i utvecklingsländer.
- Regeringen har beslutat om nya villkor för utvecklingslån och garantier som förväntas bidra till att mobilisera större resurser för investeringar. Regeringen har dessutom skapat en finansieringsform - miljölån - för att öka samarbetsländernas tillgång till kapital för investeringar riktade mot miljöproblem och effekter av klimatförändringar, som drabbar fattiga människor särskilt hårt. För detta ändamål har regeringen avsatt 300 miljoner kronor i år.
- Regeringen lämnar ett bidrag om 75 miljoner kronor till stöd för mikrofinansiering i de allra fattigaste

Relaterat

- [Pressmeddelande: Regeringen inrättar Råd för Näringsliv och Utveckling](#)

utvecklingsländerna via en facilitet som inrättats av Världsbankens privatsektorfönster IFC mot bakgrund av finanskrisen. Syftet är att förhindra att särskilt utsatta mikrofinansinstitut och entreprenörer slås ut. Mikrokrediterna har inte minst haft stor betydelse för kvinnligt entreprenörskap.

- Sverige ger ett extra bidrag om 75 miljoner till Unicef, vars respons på den ekonomiska krisen inriktar sig på de mest utsatta länderna. Unicef stärker och utökar insatser inom områdena mödra- och barnhälsa, nutrition samt vatten och sanitet, liksom grundskoleutbildning. Världen har inte råd att missa en generation barn som växer upp utan tillräcklig hälsa och utbildning.
- Den livsmedelsstrategi om 100 miljoner kronor som regeringen har budgeterat för år 2009 får ett tydligt fokus på småskalig jordbruksutveckling i de fattigaste länderna. Då får småjordbrukare en potential att både kunna möta sina egna behov och dessutom stimulera en tryggad tillgång till mat och att fungera som en katalysator för ekonomisk tillväxt.

Dessa åtgärder kommer att i närtid bidra till att möta krisens konsekvenser och på sikt möjliggöra återhämtning. Vårt fokus på att med bistånd vilja hjälpa får inte fortsätta att skymma den kraft som utvecklingsländerna själva måste mobilisera. Biståndet måste i stället ta vara på den kraften.

Debattartikel

DN Debatt 7 januari 2009

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Vi satsar en dryg miljard på klimatsäkrat bistånd"

Det stora miljömotet i Poznan är nu genomfört och det finns en politisk överenskommelse om utsläppsmål på global nivå. Dessutom är det smått historiskt att Europeiska Unionen nu lyckats ena sina 27 nationer i en ambitiös agenda som ligger till grund för FN:s miljötoppmöte i Köpenhamn om knappt ett år. Europa är den gröna kraften i världen!

Sverige är pådrivande för detta och alliansregeringen agerar kraftfullt inom klimat- och energiområdet. I budgetpropositionen för 2009 görs klimatsatsningar om sammanlagt sju miljarder kronor. Satsningarna fokuserar på kostnadseffektiva åtgärder för att uppnå Sveriges mål i EU:s energi- och klimatpaket. Förutom att klara av utsläppsminskningar på hemmaplan ska Sverige bidra till klimatåtgärder och klimatanpassning i utvecklingsländer.

Miljöpåverkan och klimatförändringar drabbar de fattigaste människorna hårdast, eftersom de har svårast att anpassa sig till förändringar. Förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor försämrats och möjligheterna att bekämpa fattigdomen försvåras om klimatförändringarna inte hanteras ansvarsfullt. De utvecklingsansträngningar som görs riskerar att regna, torka eller blåsa bort. I förlängningen kan miljö- och klimatrelaterade problem öka ofrivilliga och svårhanterliga migrationsströmmar, bidra till politisk instabilitet, konflikter och svåra hälsoproblem. Kopplingen mellan klimat och utveckling är tydlig.

Därför står utvecklingsarbetet för en central del av regeringens satsning inom klimat- och energiområdet. Av de sju miljarderna till klimatåtgärder satsas över fyra miljarder kronor på långsiktiga insatser för anpassning till klimatförändringarna i utvecklingsländer.

Förhållandet och förtroendet mellan den rika världen och utvecklingsländerna är en nyckelfråga och det framkom också vid mötet i Poznan. Utvecklingsländerna är inte en del av problemet, utan en del av lösningen. Vi måste göra det möjligt för utvecklingsländer att inte investera sig fast i ett beroende av fossila bränslen. Det görs bäst genom att bidra till kapacitetsutbyggnad och teknologiöverföring.

I den särskilda klimatsatsningen inom utvecklingsområdet fördelas resurserna mellan multilateralt samarbete och bilateralt/regionalt samarbete.

Regeringen har nu beslutat att de bilaterala insatserna fokuseras till samarbetsländer där det finns en hög risk kombinerad med hög sårbarhet. Totalt 1,1 miljarder kronor satsas under åren 2009-2011 genom Sida till bilaterala och regionala insatser.

Utgångspunkten ska bygga på givargemensamma och redan existerande program inom främst miljö-, vatten- och energiområdena med en modifiering och utvidgning mot en tydlig klimatanpassningsprofil. Samarbetsländer som utformat nationella anpassningsprogram (NAPA) under klimatkonventionen prioriteras.

De länder som nu är aktuella är Bolivia, Bangladesh, Kambodja, Burkina Faso, Mali samt speciella insatser för regioner i Afrika och Asien.

Regeringen bidrar med dessa satsningar till att klimatperspektivet integreras i samarbetsländernas egna utvecklingsstrategier. Det vi redan gör inom miljö-, vatten- och energiområdena ska få en tydligare klimatanpassningsprofil med denna klimatmiljard. Sverige stöder därmed ländernas egna ansträngningar att fortsätta utvecklas i ett förändrat klimat.

Jag har själv besökt flera av dessa länder och sett hur människor drabbas av översvämningar som i Kambodjas floddeltan eller utbredd torka som i Mali eller Burkina Faso. Detta till följd av klimatförändringarna. Jag har gjort dessa resor i egenskap av ordförande för den internationella kommission för utveckling och klimat som regeringen tillsatt.

Intrycken jag fått från besöken övertygade mig än mer att miljön inte kan vänta. Speciellt inte för dem som redan har det sämst och där förändringarna märks som mest.

Kommissionen har till huvuduppgift är att presentera förslag för att stärka fattiga länders anpassningsförmåga och minska konsekvenserna av naturkatastrofer i de mest utsatta utvecklingsländerna. Kommissionen består av tolv internationellt erkända och uppmärksammade forskare och experter på klimatförändringar och ska avlägga en slutrapport i maj 2009.

Kommissionen ser enorma utmaningar för oss alla. Utsatta länder och samhällen håller redan på att anpassa sig till klimatförändringarna med egna resurser, men det står redan klart att anpassning kommer att kräva finansiella resurser långt större än det nuvarande biståndet. De måste genereras från nya källor.

Biståndet har en viktig roll men kan inte ensamt bära denna finansiella, tekniska och politiska utmaning. Det behövs gränsöverskridande arbete mer än någonsin, där samtliga länders regeringar måste ta sitt fulla ansvar.

Under arbetets gång med kommissionen har jag märkt hur utvecklingsländerna ofta har lågt förtroende för industriländerna, då den rika världen hittills inte har uppfyllt gjorda åtaganden vad gäller biståndsvolymer och växthusgasutsläpp.

Sverige tillsammans med ett fåtal andra länder är här undantag och har därmed en särställning. Detta faktum ska regeringen använda klokt, inte minst inför Köpenhamnmötet 2009 då Sverige kan spela en nyckelroll.

Gunilla Carlsson

Debattartikel

Sydsvenskan 12 december 2008

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Att få bort Mugabe"

Samtidigt som världen firar att det är 60 år sedan FN-deklarationen om mänskliga rättigheterna antogs bryter Robert Mugabes regim i Zimbabwe mot dem på ett ytterst brutalt sätt. Början på slutet av Mugabes vanstyre måste gå via Zimbabwes grannländer. Om en lösning kommer till stånd måste en ny regering få stopp på våldet, skriver biståndsminister Gunilla Carlsson i en debattartikel i Sydsvenskan.

Den lättnad som Zimbabwes folk kände efter avtalet den 15 september om en maktdelning har den senaste tiden förbytt i ett närmast hopplöst tillstånd. Ekonomin befinner sig i fritt fall och den humanitära situationen är ytterst akut. FN beräknar att runt 5 miljoner människor, en dryg tredjedel av befolkningen, kommer att behöva matbistånd i början av 2009.

Röda Korset bedömer att den koleraepidemi som utbröt i september har smittat runt 9 000 personer och att över 600 personer hittills dött i epidemin. Våldet förefaller att öka och det är okänt vad som hänt de 15 aktivister tillhörande Morgan Tsvangirais MDC-parti som försvann för närmare en månad sedan.

Den politiska situationen är nu mycket ansträngd. Försök att hitta en maktdelning mellan MDC och Robert Mugabes parti Zanu-PF:s har gjorts under lång tid. Till stöd för detta har länderna i södra Afrika genom sin samarbetsorganisation SADC tagit på sig att medla, men hittills utan resultat. Därför är vägen ur detta dödläge att bejaka de länder inom SADC som Botswana, Zambia och Tanzania, som vill gå mycket mer bestämt fram. Vi stödjer deras ansträngningar att få till en verklig lösning på krisen. Dessutom bör AU engageras betydligt mer i processen.

Sverige har hela tiden haft kontakter med regeringar i södra Afrika och försökt stötta och mana SADC till en lösning. Den zimbabwiske biskopen Sebastian Bakare var nyligen här och jag träffade själv Morgan Tsvangirai för ett tag sedan. Han såg då allvarligt på situationen men uppskattade också omvärldens stöd.

Sverige spelar en konstruktiv roll i ansträngningarna att hitta en lösning på den akuta krisen i Zimbabwe. Sonderingar görs nu med likasinnade inom EU och bland Zimbabwes grannländer för att hitta en lösning.

I veckan träffades EU:s utrikesministrar där man beslutade förstärka de riktade åtgärderna mot Mugabes regim. Ministrarna uttalade stor oro för den försämrade humanitära situationen i Zimbabwe där koleraepidemin nu ökar risken för att landet går mot total kollaps.

Sverige ger ett omfattande humanitärt stöd till det zimbabwiska folket. Vi har också beredskap att snabbt avsätta ytterligare humanitära biståndsresurser i detta ytterst bekymmersamma läge. Om en lösning kommer till stånd måste en ny regering få stopp på våldet, nå ut med humanitär hjälp, samt genomföra påtagliga reformer för att stärka demokratin, mänskliga rättigheter och ekonomisk och social återuppbyggnad.

Det ligger ett speciellt ansvar på SADC och dess ansträngningar att nå en lösning på krisen. Vi tycker också att AU skall få en större roll. Både SADC och AU, men även FN, står som garantier i avtalet från den 15 september. Sverige och EU står redo att ge stöd till en reformsinnad regering som arbetar för demokrati och det zimbabwiska folkets bästa. Dock måste en ny regering visa resultat.

Skulle dessutom en verklig lösning på krisen ske med en synlig vilja till reformer och demokrati, har Sverige också beredskap att stå värd för en givarkonferens i Stockholm.

När vi högtidlighåller 60-årsdagen för tillkomsten av de mänskliga rättigheterna, är det med vemod vi samtidigt konstaterar hur dessa rättigheter dagligen kränks under Robert Mugabes våldsstyre. Världen kan inte vänta. Nu måste ett avgörande ske för det zimbabwiska folket och Sverige spelar här en aktiv roll.

Debattartikel

Göteborgs-Posten 9 december 2008

Andreas Carlgren, Miljöminister

Gunilla Carlsson, Bistandsminister

Klimatet kan inte vänta

Utvecklingsländerna är inte en del av problemet, utan en del av lösningen. Vi måste göra det möjligt för utvecklingsländer att inte investera sig fast i ett beroende av fossila bränslen. Det kan vi göra genom att bidra till kapacitetsuppbyggnad och teknologiöverföring. Men också genom att marknadsekonomiska lösningar mobiliseras på global nivå, skriver miljöminister Andreas Carlgren och bistandsminister Gunilla Carlsson

Världens ledande politiker samlas denna vecka i polska Poznan för att förbereda ett nytt globalt klimatavtal. Mötet har stor betydelse för vilken väg klimatförhandlingarna ska ta under de sista 12 månaderna fram till det internationella klimatmötet i Köpenhamn i december nästa år.

Där ska världen enas kring hur vi gemensamt ska tackla de framtida klimatförändringarna. Sverige är då ordförande i EU vilket lägger ett särskilt ansvar på oss.

Som statsråd i ett av Europas nyckelländer för att nå ett nytt klimatavtal tvekar vi inte om målet, trots finansiell oro och global lågkonjunktur. Vår hållning är entydig: klimatet kan inte vänta. Finans- och klimatkrisen måste hanteras både skyndsamt och omdömesgillt.

Agerar med kraft

Alliansregeringen agerar kraftfullt inom klimat- och energiområdet. Vi aviserade nya satsningar i budgetpropositionen om sammanlagt 7 miljarder kronor. Satsningarna fokuserar på kostnadseffektiva åtgärder för att uppnå Sveriges mål i EU:s energi och klimatpaket. Därmed tar regeringen ett nytt viktigt steg mot en hållbar, samlad klimat- och energipolitik som är internationellt orienterad, modern och kostnadseffektiv och med förutsättningar att möta de stora utmaningar världen står inför.

Ligga i täten

Sverige ska tillhöra kärnan av de länder som leder utvecklingen bort från beroendet av fossil energi. Vi vill vara ett föregångsland och bevisa att tillväxt går att uppnå i kombination med tuffa krav på utsläppsbegränsningar.

Förutom att vi klarar av utsläppsminskningar på hemmaplan ska vi bidra till klimatåtgärder och klimatanpassning i utvecklingsländer. Miljöpåverkan och klimatförändringar drabbar de fattigaste människorna hårdast. Förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor försämras och möjligheterna att uppnå FN:s millennieutvecklingsmål försåras.

Bakslag

De utvecklingsansträngningar som görs riskerar att regna, torka eller blåsa bort. I förlängningen kan miljö- och klimatrelaterade problem öka ofrivilliga och svårhanterliga migrationsströmmar, bidra till politisk instabilitet, konflikter och svåra hälsoproblem. Kopplingen mellan klimat och utveckling är tydlig.

Därför står utvecklingssamarbetet för en central del av regeringens satsning inom klimat- och energiområdet. Över 4 miljarder kronor satsas på långsiktiga insatser för anpassning till klimatförändringarna i utvecklingsländer.

Vi vill också bidra till dessa länders åtgärder för att begränsa halten av växthusgaser, bland annat genom ökad energieffektivisering, ökad tillgång till bättre teknik och alternativa energikällor samt återbeskningsprojekt.

En kommission

För att bidra till ökad förståelse mellan sambandet klimat och utveckling tillsatte regeringen i följande internationell kommission för klimatförändring och utveckling. Denna verkar för att fattiga länder ska kunna klara av klimatförändringarnas konsekvenser. Kommissionens slutliga rapport med rekommendationer för effektiva beslutsformer och fungerande finansieringsflöden beräknas presenteras i maj 2009.

Förtroende viktigt

Förhållandet och förtroendet mellan den rika världen och utvecklingsländerna är en nyckelfråga vid mötet i Poznan och på vägen till Köpenhamn. Utvecklingsländerna är inte en del av problemet, utan en del av lösningen. Vi måste göra det möjligt för utvecklingsländer att inte investera sig fast i ett beroende av fossila bränslen. Det kan vi göra genom att bidra till kapacitetsuppbyggnad och teknologiöverföring.

Men också genom att marknadsekonomiska lösningar mobiliseras på global nivå. En utbyggd utsläppshandel, med ett globalt pris på koldioxid, är det kanske bästa instrumentet för att skapa incitament för privata aktörers deltagande.

Globalt tänkande

En global marknad för gröna investeringar är också huvudsyftet med att använda så kallade CDM:s (Clean Development Mechanisms). Regeringen har hittills anslagit 800 miljoner kronor under mandatperioden för detta, med resultat att svensk miljöteknik används till många olika projekt, bland annat för att bygga vindkraftpark i kinesiska Gobiöknen, kraftvärmeverk i Brasilien och miljövänlig elproduktion i Indien.

Vi arbetar också för att mycket större insatser ska göras i de minst utvecklade, fattigaste länderna. Vi gör detta för att använda pengarna så att de ger största möjliga klimateffekt för varje satsad krona.

Poznanmötet

Mötet i Poznan bör ge tydliga signaler till utvecklingsländerna så att de inte blir lämnade i sticket på vägen mot ett nytt klimatavtal.

Klimatförändringarna är en gemensam utmaning som kräver gemensamma lösningar och ett gemensamt ansvarstagande.

Andreas Carlgren
miljöminister (c)
Gunilla Carlsson
bistandsminister (m)

Debattartikel

Aftonbladets webbupplaga, 1 december 2008

Gunilla Carlsson, Bistandsminister

Maria Larsson, Barn- och äldreminister

Nu skärper vi arbetet mot HIV

Nu skärper regeringen agerandet i den internationella kampen mot hiv och aids, speciellt prioriteras det förebyggande arbetet. Det är nödvändigt då sjutusen smittas och fem och halv tusen dör varje dag.

Den 1 december, den internationella aidsdagen, uppmärksammas hiv och aids världen över. I dagarna fattar regeringen beslut om en ny policy där vi skärper vårt agerande i den internationella kampen mot hiv och aids. Idag lever cirka 33 miljoner människor med hiv i världen och sjukdomen fortsätter att spridas. Sverige gör stora internationella satsningar för att bekämpa epidemin. Det svenska finansiella stödet till kampen mot aids uppgår till nära 1,5 miljarder kronor. Vi måste säkerställa ett effektivt utnyttjande av dessa stora finansiella satsningar.

Hiv och aids är ett av de största hoten mot utvecklingsansträngningarna i vår tid. Det har bland annat medfört att ett av FN:s åtta millenniemål fastslår: Spridningen av hiv/aids, tbc, malaria och andra sjukdomar ska hejdas till 2015. Sveriges nya policy är ett led i detta arbete.

Hiv och aids är ett komplext problem som inte har några enkla lösningar. I policyn understryks att arbetet på hiv- och aidsområdet ska genomsyras av kravet på stärkt respekt för de mänskliga rättigheterna och ökad jämställdhet.

Andelen kvinnor och flickor som lever med hiv har ökat och idag svarar kvinnor för hälften av alla hiv-infektioner globalt sett. I södra Afrika är drygt 60 procent av alla som lever med hiv, kvinnor och flickor. Bland unga människor och i vissa delar av regionen är flickor ännu mer utsatta än jämnåriga pojkar. Där kan upp till tre av fyra unga som lever med hiv vara flickor eller unga kvinnor.

Denna verklighet visar på att respekten för de mänskliga rättigheterna måste stärkas och att jämställdheten mellan könen måste ökas. I detta sammanhang är det viktigt att understryka att vi måste öka unga människors och sårbara grupperns möjligheter att påverka sina levnadsvillkor.

Hiv präglas idag inte bara av en feminisering av sjukdomen utan också av en globalisering. Hiv återfinns idag i alla delar av världen. Afrika söder om Sahara har länge har varit svårast drabbat. Två tredjedelar av antalet människor som lever med hiv globalt återfinns där. I Afrika sprids idag hiv främst genom heterosexuella kontakter och bland unga människor.

Vi har den senaste tiden ändå sett internationella framgångar. Förekomsten av hiv har stabiliserats på global nivå så även i delar av de värst drabbade länderna i södra Afrika. Idag har tre miljoner människor i låg- och medelinkomstländer tillgång till bromsmediciner.

Men trots framgångar i arbetet med att förebygga hiv, nysmittas årligen 2,7 miljoner människor över hela världen. Det motsvarar mer än sju tusen människor dagligen! Många är unga människor i fattiga länder. Även om tillgången till bromsmediciner har ökat de senaste åren saknar fortfarande två tredjedelar av de behövande nödvändig behandling. Två miljoner människor dör i aids varje år, eller annorlunda uttryckt: nästan 5 500 personer per dag. Siffrorna visar att det är nödvändigt att antalet nya fall av hiv bromsas. Den nya policyn lägger därför vikt vid att förebygga spridningen av hiv.

Vårt fokus på prevention och de långsiktiga effekterna av hiv innebär inte att vi tonar ned betydelsen av vård och behandling. Sveriges insatser på detta område ska dock koncentreras till finansiellt stöd till relevanta organisationer, stärkande av hälsosystem samt åtgärder för att öka tillgängligheten till läkemedel i fattiga länder. Detta arbete kräver också engagemang från ett stort antal akörer, inte minst det civila samhället spelar en central roll.

Den nya policyn handlar om Sveriges internationella arbete. Samtidigt ser vi hur nära verkligheten i Sverige de utmaningar vi möter på den globala scenen ligger. För oss är det därför angeläget och nödvändigt att vårt nationella och internationella agerande går hand i hand. Som ansvariga statsråd vill vi bidra till att angripa komplexa frågor och visa att vi är beredda att leva upp till gjorda åtaganden och att vi omsätter ord till handling.

Gunilla Carlsson, Bistandsminister

Maria Larsson, Äldre- och folkhälsominister

Debattartikel

European Development Days 17 november 2008

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Tal av Gunilla Carlsson vid Europaparlamentet om klimatförändring

Ladies and gentlemen,

Last year, the European Development Days focused on the implications of climate change for cooperation between the EU and its developing country partners. Since then, the climate change agenda has continued to develop rapidly. Furthermore, we have seen multiple global crises hit hard, the food crisis and the ongoing financial crisis being the two most serious ones. The challenge of climate change should be seen in this context and be dealt with as a global issue in need of as urgent a global response as the other crises facing us.

Climate change is a global issue and its discourse has emerged with a top-down perspective. Phenomena influencing the climate and their impacts have been defined by climatologists and meteorologists, using concepts from the natural sciences. The UN Convention on Climate Change was born as one of the Rio triplets in 1992. The strength of the Convention is that nearly all the countries of the world are parties to it, though mainly represented by environment ministers. Climate change has thus been framed from the beginning as an environmental issue.

As the reality of climate change has become increasingly apparent, and its extremely serious impacts have become clearer, new dimensions beyond the purely environmental have entered the scene, while the political stakes have been raised. Impacts are cutting across sectors and are context-specific. Though climate change impacts may be huge, they are essentially local in the way they affect families, neighbourhoods and villages. Thus, there is a human dimension to climate change that calls for a different approach to adaptation - a need to turn it upside down and start at the local level.

Given this background to the issue at hand, I will focus my intervention on the work of the international Commission on Climate Change and Development, which I have the honour of chairing. This Commission is addressing climate change adaptation and its links with disaster risk reduction. We have been discussing three main issues:

- how the resilience of vulnerable communities and countries can be strengthened,
- how an appropriate institutional and financial architecture for adaptation can be established, and
- how new financial resources can be mobilised.

The Commission's final results will be presented in the spring of 2009, ahead of the COP in Copenhagen where the world will try and agree on a new global framework on climate change. Our work is intended as input to discussions between donor and partner countries on how to integrate adaptation to climate change into development efforts and thereby improve global policy.

One outcome for Swedish policy of the discussions and ideas that I have participated in within the context of the Commission's work is a climate package that forms part of the recent Swedish budget. It includes a considerable increase in ODA allocations for adaptation and a special recognition of NAPAs, of disaster risk reduction and risk transfer. The package is for more than 410 million euros over three years.

Allow me to tell you about the latest meeting of the Commission on Climate Change and Development, held in Mali at the end of last month. In Mali, we continued our discussions on our main topics and had the opportunity to learn more about how Mali is coping with the challenge of climate change adaptation and risk reduction. I and the other commissioners discussed these issues with the national and local authorities, both in the capital Bamako and the rural village of Bougoula. From our work in Mali, three lessons can be drawn about the local level and its institutions.

I believe that people at local level are already adapting to a changing climate and managing risks. In Bougoula, for instance, the women's cooperative that we visited had decided to end the cutting down of trees for household energy use. They saw what deforestation was doing to their environment and that reforestation was slower due to the lack of water. The wood they needed, they collected from dead trees. A successful local decision, though without access to institutions and financing.

The decentralisation process generates opportunities. The local level is enhanced with powers to make decisions closer to the people affected. One difficulty, though, is that the necessary corresponding decentralisation of funding lags behind.

Thus, lesson number one is the need for financing (mobilisation, transfer, allocation and disbursement).

While mitigation success is measurable in parts-per-million, progress in adaptation is harder to measure, requires much more cooperation among institutions in different fields and needs more attention. Furthermore, knowledge of the local impacts of climate change still largely takes the form of hypotheses and scenarios.

Lesson number two is a need for further knowledge and information management and dissemination.

The turnout at elections in Mali showed us the lack of trust between people at the local level and the central authorities. At municipality level there is an 80 per cent voting rate, while only about 25 per cent vote in the presidential and 35 per cent in the parliamentary elections.

To effectively manage climate change adaptation, there is a need for institutions with clear functions and purposes as well as a distinction between levels (local, national, global). A combination and coordination of development and poverty reduction activities and Rio Convention institutions and efforts (including NAPAs) should be sought for.

Lesson number three is policy and strategy formulation, including roles and responsibilities of national and local government and cross-sectoral coherence. Representative and accountable governance is key. In this regard, there is a need to highlight the importance of local institutions, including local government, community organisations and the role of cities.

Adaptation must be global, regional, national and local. People's ability to adapt depends on the effectiveness of interfaces between mediating institutions at different levels, making functioning links between the local, national, regional and global levels critical.

Ladies and gentlemen,

Climate change impacts will fundamentally change development contexts and costs. Future development is about living with climate change. Thus, climate change is one of the overarching priorities for the Swedish Presidency of the EU in the second half of 2009.

I will strive to ensure that the final results from the Commission on Climate Change and Development include clear and concrete - perhaps even radical - recommendations on how to tackle climate change and development. It is my ambition that the Commission's results will be integrated in our presidency programme and then translated into EU policy together with the other Member States and the EU Commission. This will create a great opportunity to provide constructive input for a post-Kyoto deal in Copenhagen and beyond.

The long-term perspective is important. The COP in Copenhagen is just the beginning. Climate change impacts are still very uncertain, and adaptation is about short-term action and long-term vision. Most importantly, while addressing these difficult and sometimes highly technical issues we must not lose sight of the fact that this is all about our responsibility towards our children and towards the generations to come. Maintaining this perspective is even more crucial now, when the world is going through other immediate crises.

Let me conclude by coming back to where I started from: the global financial crisis we are now experiencing. I think the way it is being handled has something to tell us. It is a serious crisis, affecting all countries, slowing economic growth. In the EU, states have agreed on far-reaching measures that will stabilise the situation, while protecting those with savings in the banks, as well as taxpayers. We have agreed on rules and regulations for the financial markets, funds are being mobilised and there is a discussion about reforming the Bretton Woods institutions. I aim for the same kind of resolve to deal with the challenges of climate change. The handling of the financial crisis shows what can be done.

Thank you.

Debattartikel

Svenska Dagbladet 12 mars 2008

Carl Bildt, Utrikesminister

Gunilla Carlsson, Biståndminister

Ewa Björling, Handelsminister

Skarpare tillväxtpolitik för Afrika

Regeringens Afrikaskrivelse utgår från kontinentens nya verklighet. Genom Afrikaskrivelsen lägger vi grunden för en förnyad och fördjupad politik. Det skriver utrikesminister Carl Bildt, biståndminister Gunilla Carlsson och handelsminister Ewa Björling i en gemensam artikel i Svenska Dagbladet. Den nya biståndspolitiken för Afrika formuleras i en skrivelse till riksdagen i dag.

Afrika är inte bara misären i Darfur eller förtrycket i Zimbabwe. Det är också den nybyggda börsen i Rwandas huvudstad Kigali.

Det är det framgångsrika i genomförda valet av Afrikas första kvinnliga president i det krigshärjade Liberia. Afrika söder om Sahara utgör en isammansatt verklighet som kräver ett nytt förhållningssätt. Regeringen iformulerar därför en ny Afrikapolitik.

Bilden av Afrika domineras ofta av konflikt, svält och brist på idemokratiska och mänskliga rättigheter. Tv-skärmarna förmedlar hopplöshet och fattigdom.

Det är en förenklad bild som bortser från att Afrika består av 53 länder med olika förutsättningar, utmaningar och utvecklingsnivå.

Under senare tid har flera långvariga konflikter gått mot en lösning, demokratin stärkts och respekten för mänskliga rättigheter förbättrats i flera länder. Den rekordhöga ekonomiska tillväxten på sex procent ökar kontinentens förutsättningar att nå FN:s millenniemål.

Regeringens Afrikaskrivelse utgår från kontinentens nya verklighet. Genom i Afrikaskrivelsen lägger vi grunden för en förnyad och fördjupad politik.

Den nya svenska Afrikapolitiken tar sin utgångspunkt i att demokrati, investeringar och handelsrelationer är centrala för utveckling. Vårt bistånd, som ökar till Afrika, ska bidra till att förbättra förutsättningarna för demokratiutveckling och hållbar ekonomisk tillväxt.

Att underlätta Afrikas fulla delaktighet politiskt och ekonomiskt i vår globaliserade värld ligger i allas intresse. Därför måste också Sverige anpassa sin politik för att stödja den utvecklingen.

Stöd för att underlätta och förenkla handel är en nödvändig förutsättning för tillväxt i Afrika och uthållig fattigdomsbekämpning. Regeringen arbetar därför aktivt för att uppmuntra svenskt näringsliv att knyta nya band i Afrika.

Det är av ömsesidig nytta och gemensamt intresse att handel, investeringar och svenska företags sociala ansvarstagande intensifieras på den afrikanska kontinenten.

I den nya Afrikapolitiken utgör också klimathotet en central fråga. Afrika bidrar endast i ringa mån till de globala miljöproblemen men riskerar att drabbas hårdare än kanske någon annan kontinent.

Vi behöver ytterligare kunskap om hur vi bäst kan bistå Afrika att tackla klimatförändringarna. En viktig roll kommer att spelas av den internationella kommissionen för klimatförändring och utveckling som regeringen tillsatt.

Hållbart utnyttjande av naturresurserna i Afrika är samtidigt inte bara kopplat till klimatfrågan och den sociala utvecklingen utan också till fred och säkerhet på kontinenten.

Vi har sett exempel på hur kampen om land och knappa vattenresurser orsakar konflikt och svårt lidande. De fortsatta konflikterna i Darfur, Tchad, Somalia och östra Kongo innebär inte bara stort mänskligt lidande utan tydliggör även sambandet mellan fred, säkerhet och utveckling.

Hållbar utveckling förutsätter att människors rättigheter respekteras och skyddas. På så sätt fördjupas demokratin och människors förutsättningar att ta sig ur fattigdom stärks. Därför måste vi aktivt stödja de afrikanska länderna och invånarna i deras ansträngningar för demokrati och mänskliga rättigheter. Zimbabwe är ett tragiskt exempel på hur bristande respekt för dessa värden går ut över utveckling och omintetgör gjorda framsteg.

Den positiva utvecklingen av Afrikanska Unionen måste uppmärksammas. AU:s kapacitet för politisk krishantering demonstrerades tydligt när Kofi Annan och Tanzanias president Kikwete snabbt utsågs till medlare i Kenya.

Vi välkomnar att brister och överträdelser i demokratiska processer i AU:s medlemsländer på detta sätt i ökande grad blir föremål för andra afrikanska länders engagemang.

Regeringens Afrikaskrivelse handlar inte bara om nya trender och hur vi anpassar vår politik. Den handlar också om hur vi arbetat med den nya biståndspolitiken med tydligare prioriteringar och fokus på effektivitet och resultat.

Fattigdomsbekämpningen i Afrika prioriteras. I skrivelsen framgår även att vårt engagemang i länder i konflikt och postkonflikt ökar. Det gör även vårt fokus på ikvinnorna, som är starkt åsidosatta i flera afrikanska länder. Vi menar att insatser för att förhindra övergrepp och att uppnå en förbättrad situation för kvinnorna

Relaterat

- [Pressmeddelande: En ny svensk politik för Afrika](#)
- [Intervju: Anders Hagelberg om arbetet med att ta fram Afrikaskrivelsen](#)
- [Publikation: Regeringens skrivelse för Afrika](#)

måste stärkas.

Kvinnors kraft är en av de mest utnyttjade resurserna i Afrika och deras rättigheter och möjligheter är därför något helt centralt för såväl fredsbyggande som tillväxt, utveckling och välbefinnande.

I den förnyade svenska Afrikapolitiken väver vi i ökad utsträckning samman engagemanget inom utrikes- och säkerhetspolitiken, handelspolitiken och biståndspolitiken till en sammanhållen politik. Detta är också kärnan i regeringens politik för global utveckling, PGU, där utgångspunkten är att alla politikområden ska sträva efter att bidra till en rättvis och hållbar utveckling.

I vår politik ska svenska såväl som afrikanska intressen och samarbeten för ömsesidig nytta lyftas fram. Härigenom stödjer vi afrikansk utveckling och bidrar till att Afrika tar full och aktiv del i det globala samarbetet. Syftet är också att vidga kontaktytorna mellan Sverige och Afrika.

Engagemanget omfattar en rad svenska aktörer och vårt agerande i FN och andra organisationer. Det kommer också att i större utsträckning ske inom ramen för partnerskapet mellan EU och Afrika.

Vårt ordförandeskap i EU under hösten 2009 ger oss särskilda möjligheter att genomföra den förnyade Afrikapolitiken. Det är hög tid att omvärlden ser det nya Afrika som växer fram.

Debattartikel
Aftonbladet 4 februari 2008
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Det finns hopp för Kongo"

Det nya svenska biståndet sätter Afrika i fokus.

Och framför allt kvinnornas situation är viktig.

En hållbar lösning på de utmaningar Kongo står inför förutsätter att de kongolesiska kvinnornas rättigheter respekteras så att de kan ta aktiv del i återuppbyggnaden av sitt land, skriver biståndsminister Gunilla Carlsson.

Tioåriga flickor som berättar om ofattbara sexuella övergrepp. Kvinnor som viskande talar om hur de sett familjemedlemmar torteras och sedan dödas. Elva år gamla pojkar som försöker frigöra sig från det de gjort och sett som milissoldater. Mina möten i de östra delarna av Demokratiska Republiken Kongo i januari etsar sig fast. Konsekvenserna av att en stat inte längre kan skydda sina medborgare från vare sig yttre eller inre hot är plågsamt uppenbara.

Det nya svenska biståndet sätter Afrika i fokus. Länder som befinner sig i eller är på väg ut ur en konflikt, till exempel Kongo, utgör numera en särskild kategori i det svenska utvecklingssamarbetet. Under 2008 antar regeringen en ny strategi för svenskt utvecklingssamarbete i Kongo. Utvecklingssamarbete i länder som står inför sådana utmaningar som Kongo måste präglas av långsiktighet och flexibilitet.

Trots det omfattande lidandet och trots att Kongo är föremål för den största pågående fredsbevarande insatsen i världen i FN-regi med ungefär 17 000 soldater och civilanställda har krisen delvis glömts bort av omvärlden. FN-företrädare beskriver läget i östra Kongo som en av världens största nu pågående humanitära kriser. Bakgrunden till dagens lidande står bland annat att finna i kriget i Kongo 1998-2003 som skördade cirka 4 miljoner offer. Fortfarande dör 1 000 människor varje dag i östra Kongo till både direkt och indirekt följd av tidigare och pågående väpnade konflikter. Mer än 800 000 människor befinner sig på flykt. Grova sexuella övergrepp mot kvinnor och barn är en del av vardagen och straffriheten är nära nog total.

2006 genomfördes för första gången på många år fria och demokratiska val till presidentposten och parlamentet. Det gav hopp om framtiden. Den fredskonferens som avslutades i Goma i östra Kongo den 23 januari, och som Sverige för övrigt var med och finansierade, är också ett exempel på ett positivt steg mot en politisk lösning. Jag deltog själv när konferensen invigdes. Tyvärr är jag övertygad om att detta bara är början på vad som kommer att vara en lång och mödosam vandring mot fred och stabilitet.

Utvecklingen i Kongo de närmaste åren kommer på gott och ont att få dramatiska konsekvenser för dess nio grannländer. De destabiliserande effekterna av en sönderfallande jättestat i Stora sjöregionen går självfallet inte att underskatta. Det omvända gäller också. Ett stabilt och framgångsrikt Kongo har goda förutsättningar att fungera som en regional tillväxtmotor. Naturtillgångar i överflöd och ett klimat som under gynnsamma förhållanden kan ge fyra skördar per år. Beräkningar som visar att den dag Kongo tillvaratar sin potential för vattenkraft så kan hela den afrikanska kontinentens behov av el täckas.

Sverige är i dag en betydande givare till de omfattande återuppbyggnads- och humanitära insatserna. För 2008 planeras ett svenskt bidrag på 110 miljoner i utvecklingssamarbete och 125 miljoner kronor i humanitär hjälp. Tillsammans med andra EU-länder bidrar Sverige både med personal och resurser för att hjälpa den kongolesiska regeringen att reformera rättsväsendet, polisen och militären.

I det svenska utvecklingssamarbetet med Kongo stärker vi fokus på mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning. Nära knutet till detta är arbetet med jämställdhet och kvinnors roll i frågor som rör fred, säkerhet och utveckling. Regeringen kommer därför att verka för att genomförandet av FN:s resolution 1325 om kvinnor i väpnade konflikter blir en central utgångspunkt för det praktiska arbetet med olika insatser i Kongo. En hållbar lösning på de utmaningar Kongo står inför förutsätter att de kongolesiska kvinnornas rättigheter respekteras så att de kan ta aktiv del i återuppbyggnaden av sitt land.

En del av dessa kvinnor finns i dag på det bland annat av pingstmissionen (PMU InterLife) finansierade Panzsjukhuset utanför Bukavu. Där vårdas offren för det grova sexualiserade våld som blivit en del av krigföringen i regionen. Från Panzsjukhuset tar jag med mig bilden av okuvliga kvinnor och flickor som trots det de utsatts för reser sig ur förnedringen och återigen bygger upp sina liv. Därför vet jag att det finns hopp för Kongo. Och därför fortsätter jag arbeta för att Sverige tillsammans med våra partner i Kongo och andra givare bidrar till säkerhet, utveckling och demokrati i Afrikas hjärta.

Debattartikel

Sydsvenska Dagbladet 4 januari 2008

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Mindre bidrag till FN

Det svenska bidraget till FN:s utvecklingsprogram, UNDP, minskas för 2008 med 80 miljoner kronor till 720 miljoner kronor. Orsaken är att UNDP i sina styrdokument inte tillräckligt tydligt formulerat kravet på främjandet av mänskliga rättigheter, skriver biståndsminister Gunilla Carlsson.

Sveriges utvecklingspolitik skall göra skillnad i världen. Vår politik skall tydligt bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Det förutsätter att människor ges verktyg att själva ta sig ur fattigdom.

Hur kan Sverige mer konkret bidra till den globala utvecklingen? Jag är övertygad om att det först och främst krävs mer resultat tänkande. Därför blev 2007 ett viktigt år. Det var då arbetet med att reformera det svenska biståndet inleddes. Landfokuseringen är ett bra exempel.

Regeringen minskar antalet samarbetsländer för att göra det bilaterala utvecklingssamarbetet mer effektivt. Det bilaterala samarbetet utgör ungefär två tredjedelar av vårt totala bistånd. Närmare en tredjedel, det multilaterala utvecklingssamarbetet, kanaliseras genom finansiella bidrag till internationella organisationer, som exempelvis FN och Världsbanken.

Numera agerar Sverige strategiskt för att öka effektiviteten och relevansen hos de internationella organisationer som vi finansiellt stödjer. Vi skall påverka utformningen av program och strategier så att dessa blir så effektiva som möjligt, samtidigt som vi arbetar för att de skall överensstämma med svenska utvecklingspolitiska mål.

Svenska skattepengar skall kanaliseras till de organisationer som har bäst förutsättningar att tydligt bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Bara så kan vi säkerställa att vårt utvecklingssamarbete verkligen ger resultat.

Vårt bidrag till en rättvis och hållbar global utveckling konkretiseras bland annat i vårt kraftfulla engagemang för främjandet av respekten för mänskliga rättigheter världen över. Det är bara genom att slå vakt om mänskliga rättigheter, demokrati och fungerande rättsstater som grunden läggs för en hållbar välbästande utveckling som kommer även de allra fattigaste till del.

Regeringen har beslutat att minska det svenska bidraget till FN:s utvecklingsprogram UNDP för 2008 till 720 miljoner kronor. Detta skall jämföras med 800 miljoner kronor för 2007.

Sverige är sedan flera år en av de absolut största givarna av basbidrag till UNDP. UNDP har ett brett utvecklingsmandat och arbetar med regeringar i mer än 165 länder inom en rad olika sektorer, till exempel fattigdomsminskning, krisförebyggande och miljöfrågor. UNDP arbetar också med demokratisk samhällsstyrning, inklusive rättsstatsuppbyggnad och respekten för mänskliga rättigheter.

Bakgrunden till minskningen av det svenska bidraget är att UNDP:s uppdrag att integrera mänskliga rättigheter i all verksamhet inte formulerats tillräckligt tydligt i UNDP:s övergripande styrdokument. Inför framtagandet av en ny strategi för UNDP för åren 2008-2011 arbetade Sverige för en förändring. Trots framsteg inom vissa områden blev strategin, som antogs nyligen, inte vad Sverige hade hoppats på ur ett rättighetsperspektiv.

Regeringen prioriterar mänskliga rättigheter i biståndet och arbetar för att flytta fram positionerna globalt för rättighetsfrågorna. FN:s utvecklingsprogram måste ta ett ökat ansvar för den globalt sett alltmer erkända kopplingen mellan mänskliga rättigheter och utveckling. Eftersom FN:s utvecklingsprogram också har ett mandat att samordna all FN-verksamhet på landnivå är det särskilt viktigt att mänskliga rättigheter tydligt integreras i UNDP:s mandat.

Sverige fortsätter att vara en av de största givarna av basbidrag till UNDP. Det visar att vi fortsätter att se organisationen som en viktig global utvecklingsaktör, inte minst som FN-samordnande kraft. Sverige kommer fortsatt att ha en nära och aktiv dialog med UNDP om deras roll när det gäller främjandet av mänskliga rättigheter i sin egen verksamhet samt i FN-systemet i stort.

Genom att minska bidraget till UNDP visar vi att Sverige menar allvar. Vi ser mänskliga rättigheter som en förutsättning för fattigdomsbekämpning. Minskningen är ytterligare ett bevis på att svenskt bistånd nu styrs bort från en kravlös utbetalningspolitik till en aktiv och resultat inriktad utvecklingspolitik.

Gunilla Carlsson

Debattartikel

29 december 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Biståndsminister Gunilla Carlssons årskrönika

I år har jag bland annat besökt Afghanistan, Sudan och de palestinska områdena. När jullugnet lägger sig över Sverige går därför mina tankar till människor jag mötte i Afghanistan, Sudan och på Västbanken. Till barnet som tillbringar sin femte nyårsafton i ett flyktingläger i Darfur. Till mannen i Betlehem som än en gång argumenterar med en israelisk militärpolis om att få tillträde till sin egen mark och till kvinnan som tvingas föda barn i en vägspar. Till kvinnorna, barnen och männen som lemlästas av minor på den afghanska landsbygden.

Endast biståndsmiljoner kan inte minska lidandet, stoppa konflikterna, råda bot på fattigdomen och skapa utveckling. Men som en del i en samlad svensk politik för global utveckling, och som en del i en internationell kraftsamling med säkerhetsinsatser, aktiv diplomati, konsekvent tillämpning av internationell rätt så ökar chanserna till framgång dramatiskt.

Vi har redan åstadkommit mycket. Jag var stolt över att i augusti kunna presentera resultatet av det hårda och intensiva arbete som landfokuseringen innebar - en uppstramning av det bilaterala utvecklingssamarbetet, unikt i svensk utvecklingspolitik. En så stor förändring har aldrig gjorts tidigare. För det har jag hela Utrikesdepartementets extremt kunniga och engagerade personal att tacka. Samtidigt har vi, även om det inte rönt samma uppmärksamhet, tagit viktiga steg framåt när det gäller det multilaterala utvecklingssamarbetet och styrningen av biståndet. Och vi har tydliggjort våra tematiska prioriteringar, så att det inte ska råda någon tvekan om vårt engagemang för demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljö och klimat. Allt detta hade möjligen kunnat göras utan mig, men definitivt inte utan er.

Sverige är och förblir en av de viktigaste aktörerna i utvecklingssamarbetet på den internationella arenan. Det har vi det senaste året visat med kraft.

Så när vi nu släckt lampan på kontoret för att gå hem och vara med våra nära och kära, låt oss då minnas det år som har varit, och se fram emot det kommande året med tillförsikt. Jag ser fram emot ett fortsatt gemensamt arbete för en samlad svensk utvecklingspolitik som bidrar till att göra världen bättre och för ett bistånd som gör nytta där det behövs allra mest.

Relaterat

- [Läs utrikesminister Carl Bildts årskrönika](#)
- [Läs Handelsminister Ewa Björlings årskrönika](#)

Debattartikel
Svd Brännpunkt 17 december 2007
Carl Bildt, Utrikesminister
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Nära 1,4 miljarder till Palestina

Sverige ökar biståndet till den palestinska myndigheten med 90 miljoner kronor. Det gör Sverige till en av de allra största givarna till det palestinska folket, och vår ambition är att fortsätta vara det även i framtiden. Det meddelade statsråden Carl Bildt och Gunilla Carlsson med anledning av dagens givarkonferens i Paris.

I Annapolis åtog sig parterna att för första gången på sju år försöka nå en israelisk-palestinsk fredsöverenskommelse. I onsdags möttes israeler och palestinier. Idag samlas ett stort antal länder i Paris för att ge arbetet med att bygga en palestinsk stat ett konkret och handfast stöd.

Det internationella givarmötet är ett viktigt steg till stöd för fredsprocessen. För att drömmen om en självständig, demokratisk och livs- kraftig palestinsk stat ska bli verklighet måste fredsförhandlingarna kombineras med omfattande insatser för att stärka den palestinska myndigheten.

En serie rapporter - senast av Världsbanken - har dokumenterat den allt allvarigare ekonomiska och sociala situationen på Väst- banken. Och i sitt anförande i Anna-polis varnade FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon i starka ordalag för konsekvenserna av den humanitärt oacceptabla isoleringen av Gaza.

Det är nödvändigt att redan nu förbereda det mer konkreta palestinska statsbyggande som en fredsöverenskommelse kommer att leda till. Skulle levnadsförhållandena för palestinerna på Västbanken och Gaza fortsätta att försämrans är risken påtaglig att deras stöd för fredsprocessen minskar.

Sverige har sedan länge ett djupt engagemang för en lösning på den israelisk-palestinska konflikten. Vi har goda relationer med båda parter och har besökt Israel och de palestinska områdena fyra gånger under det senaste året.

Och vi är redan idag en av de allra största bilaterala givarna till det palestinska folket. Det kommer vi att vara också i framtiden.

I Paris idag meddelar vi att rege-ringen ökar stödet till palestinerna med ytterligare 90 miljoner kronor, utöver vad vi ger idag. Det innebär att Sveriges totala stöd kommer att uppgå till cirka 670 miljoner kronor i år och uppemot 700 miljoner kronor nästa år.

Även Kommissionen förväntas ut- öka Europeiska unionens redan omfattande stöd, där en del av pengarna ju kommer från Sverige. Med detta samlade bistånd befäster vi Sveriges och EU:s starka stöd för det palestinska statsbyggandet.

Detta är självfallet viktigt. Att löner nu åter kan betalas ut är positivt, men mer måste göras för att stärka den palestinska myndigheten.

Det internationella samfundet spelar en central roll för att stärka de palestinska institutionerna, men parterna har huvudansvaret för detta. En reformering av den palestinska myndighetens förvaltning, liksom fortsatta krafttag mot korrupktion, är nödvändiga.

Vid konferensen i Paris kommer premiärminister Salam Fayyad att presentera en palestinsk reform- och utvecklingsplan för 2008 - 2010. Dess fokus på rättssäkerhet, transparent myndighetsutövning och effektivisering av den offentliga verksamheten är både nödvändig och välkommen.

Planen kommer att vara väg- ledande för vårt utvecklingssamarbete med palestinerna, som syftar till att skapa förutsättningar för en återupptagen fredsprocess och främja framväxten av en palestinsk stat.

Vi är aktiva inom en rad områden, exempelvis för att bygga upp infrastruktur, demokratiska institutioner och för att stärka näringslivet och det civila samhället. Vi bidrar även till uppbyggnaden av den palestinska civilpolisen.

Enligt överenskommelsen i Annapolis ska ett ökat palestinskt ansvar för säkerheten gå hand i hand med lättnader av rörelserestriktionerna. Dessutom ger vi ett betydande humanitärt stöd för att lindra det mänskliga lidande som konflikten orsakar.

För att så effektivt som möjligt kunna bidra till upprättandet av en palestinsk stat, måste vi anpassa vårt stöd till nya omständigheter. Därför ser vi nu över utvecklingssamarbetet med palestinerna. Nyckelorden är palestinskt ägarskap och försoning.

Försoning är en förutsättning för skapandet av en palestinsk stat. En permanent uppdelning av de palestinska områdena gynnar ingen. För att motverka en för- djupad politisk splittring bland palestinerna måste biståndet nå både Västbanken och Gaza.

Vi är beredda att stödja palestinerna att nå den försoning som behövs för att samhället ska kunna utvecklas och stärkas.

Samtidigt som vi ger parterna vårt fulla stöd måste vi fortsätta att ställa tydliga krav. För att samtalen ska leda till en verklig fred och inte till ännu en utdragen process, behövs snara förtroendeskapande åtgärder och omedelbara förbättringar på marken.

Parterna måste följa internationell rätt. Israel måste tillåta ökad rörelsefrihet inom och mellan de palestinska

Relaterat

- [Läs mer om Sveriges relationer till de palestinska områdena](#)
- [Läs mer om Sveriges relationer med Israel](#)
- [Läs mer om det tidigare mötet i Annapolis](#)
- [Läs mer om den israelisk-palestinska konflikten](#)

områdena, vilket enligt Världsbanken är en förutsättning för en fungerande palestinsk ekonomi och ett aktivt näringsliv.

Bosättningsexpansionen måste stoppas som ett första steg mot ett tillbakadragande. Fortsatt isolering av Gaza är kontraproduktiv och främjar extremism. En livskraftig palestinsk stat måste vara territoriellt sammanhängande och ha fritt tillträde till omvärlden för människor, varor och tjänster.

Raketbeskjutningen av Israel måste upphöra och palestinierna måste ta ett större ansvar för säkerheten. Attacker mot civila kan aldrig försvaras.

Vi kommer idag att betona kopplingen mellan framgångsrika fredsförhandlingar och konkreta förändringar på marken samt mellan palestinsk försoning, reformering av den palestinska myndigheten och en självständig och demokratisk palestinsk stat.

Alla parter i den arabisk-israeliska konflikten måste ta sitt ansvar för att en varaktig fred ska bli verklighet. Det arabiska fredsinitiativet visar på grannländernas önskan att avsluta konflikten. Efter år präglade av våld och hopplöshet finns nu en verklig möjlighet till positiv förändring. Den får inte gå förlorad.

Slutstatusförhandlingarna måste leda till en verklig fred och upp- rättandet av en palestinsk stat. På så sätt främjas säkerheten också i EU:s närområde. Sverige är redo att bidra till att göra detta möjligt.

Debattartikel

Dagens Nyheter Debatt 27 augusti 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Den nya utvecklingspolitiken

Som minister med ansvar för internationellt utvecklingssamarbete är min främsta uppgift att säkerställa att Sveriges insatser ger resultat. En aktiv svensk utvecklingspolitik, genomförd på rätt sätt, kan väsentligt bidra till en rättvis och hållbar global utveckling och spela en roll i kampen mot fattigdomen.

Arbetet med hur och var biståndet kan göra mest nytta borde ha påbörjats långt tidigare. Sverige har under åren inlett utvecklingssamarbete med allt fler länder trots att det har saknats en genomtänkt idé för hur, var och varför vi ska engagera oss.

Sedan slutet av 1980-talet har antalet länder som får stöd ökat explosionsartat från ett 20-tal så kallade programländer till ett 70-tal i år. Menar vi allvar med att bidra till förändring, så är det inte effektivt att sprida pengar tunt i så många länder. För de fattiga länderna är det inte effektivt att alltför många givare är aktiva i varje land. Deras ofta begränsade administration belastas av att hantera kontakter med många givare.

Den svenska regeringen är inte ensam om denna insikt. Riksdagen pekade för flera år sedan på att Sverige måste begränsa antalet samarbetsländer. Även internationellt finns en växande medvetenhet om att biståndet måste bli effektivare för att de höga målsättningarna i FN:s millenniedeklaration ska nås - en halvering av fattigdomen till år 2015.

Alliansregeringen tar dessa åtaganden på allvar. Vi genomför nu förändringar av biståndet på ett antal områden för att säkerställa att vårt utvecklingssamarbete verkligen ger resultat.

Under året har vi gått igenom de samarbetsländer där vårt bistånd styrs av en samarbetsstrategi eller riktlinjer i syfte att fokusera det bilaterala utvecklingssamarbetet till ett mindre antal länder. Våra resurser kan därmed fokuseras på en effektivare fattigdomsbekämpning och satsningar inom prioriterade områden såsom demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö och klimat. Och det blir möjligt att engagera sig djupare där Sverige fortsätter samarbetet. Det multilaterala biståndet, det humanitära biståndet, det statligt finansierade stödet via svenska enskilda organisationer samt visst forskningssamarbete omfattas inte av landfokuseringen.

Det är en grannliga uppgift att välja ut samarbetsländer. Behoven är oändliga, men det är inte genom att göra allt överallt som vi bäst bidrar till utveckling. Valet av samarbetsländer har baserats på en sammanvägd bedömning för att identifiera var Sverige har bäst förutsättningar att bidra till utveckling.

De frågor vi ställt är bland annat: Hur omfattande är fattigdomen och var är behoven störst? Går utvecklingen i rätt riktning när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati? Om inte, har vi möjlighet att påverka den? Hur kan Sverige bidra? Finns andra givare som har bättre förutsättningar att göra nytta?

Mest bistånd kommer att gå till de fattigaste länderna, men det finns också fattiga länder som vi drar oss ur, där andra kan bidra bättre. Vi kommer att stödja länder som inlett en demokratisering och värnar de mänskliga rättigheterna, men vi kommer också att stödja länder där förutsättningarna är extra svåra men där vårt stöd kan göra skillnad.

Landfokuseringen innebär att det bilaterala utvecklingssamarbetet fokuseras till drygt 30 regelrätta samarbetsländer. De har indelats i tre kategorier för att tydliggöra skälen för Sveriges engagemang.

· Länder med vilka Sverige ska bedriva långsiktigt utvecklingssamarbete. Det är 12 länder i Afrika, Asien och Latinamerika som vi har samarbetat länge med och där Sverige har ett tydligt mervärde: Burkina Faso, Etiopien, Kenya, Mali, Moçambique, Rwanda, Tanzania, Uganda, Zambia, Bangladesh, Kambodja och Bolivia. I dessa länder ska vi fördjupa samarbetet, spela en roll i deras kamp mot fattigdomen och stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner.

· Länder/områden i konflikt- och postkonfliktsituation med vilka Sverige ska bedriva utvecklingssamarbete. Det handlar om 12 länder i Afrika, Asien, Mellanöstern och Latinamerika: Burundi, DR Kongo, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Afghanistan, Östtimor, Irak, Västbanken-Gaza, Colombia och Guatemala. Här krävs särskilda och flexibla insatser för att bidra till fattigdomsbekämpning, fredsprocesser och återuppbyggnad.

· Länder/områden i Östeuropa med vilka Sverige ska bedriva reformsamarbete. Vi fördjupar samarbetet med 9 länder i syfte att underlätta EU-integrationen och därmed stärka fattigdomsbekämpningen och reformsträngningarna i vårt närområde. Det är Albanien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Kosovo, Makedonien, Moldavien, Serbien, Turkiet och Ukraina.

I dessa tre landkategorier stärker vi vårt fokus på demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen förstärker därtill arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter i ett mindre antal länder där biståndet bedrivs under andra former än regelrätt stat-till-stat-samarbete. Här är enskilda organisationer och demokratiska krafter i det civila samhället viktiga mottagare av vårt stöd.

I vissa länder där det svenska utvecklingssamarbetet fhas ut kommer det svenska engagemanget att ta sig nya uttryck. Biståndet fhas exempelvis ut till Kina och Vietnam, men där kommer begränsade medel från biståndsbudgeten under en övergångsperiod att användas för att bidra till aktörssamverkan inom prioriterade områden såsom miljö, demokrati och mänskliga rättigheter.

I andra utfasningsländer fortsätter vi att vara engagerade genom vårt stora stöd via EU, samt FN och andra multilaterala institutioner. På olika sätt ska Sverige bibehålla och utveckla relationer med länder där

Relaterat

- [Läs mer om Sveriges nya utvecklingspolitik](#)
- [Pressinbjudan: Biståndet ska göra nytta - Gunilla Carlsson presenterar resultatet av landfokuseringen](#)

utvecklingssamarbetet fasas ut. Utfasningen ska genomföras ansvarsfullt och i samverkan med andra givare.

Med detta arbete har regeringen gjort klart var och varför Sverige ska engagera sig. Landfokuseringen är ingen besparingsåtgärd utan syftar till att främja en effektivisering av det svenska utvecklingssamarbetet i de länder där Sverige väljer att fokusera sina insatser. Kvarvarande låginkomstländer där det svenska utvecklingssamarbetet bedöms kunna göra mest nytta prioriteras.

Nästa steg är planeringen av hur vi ska satsa i de länder där vi stannar kvar. De erfarenheter och nätverk som det svenska engagemanget runt om i världen har skapat ska tas till vara. Vi är därför angelägna om att i nära samarbete med enskilda organisationer och andra intressenter föra en dialog om hur vi ska gå vidare - både i länder där vi fördjupar och där vi fasar ut vårt bistånd.

Nu ställer vi biståndets innehåll och dess överordnade mål - att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor - i centrum. Hela omläggningen av biståndet kommer att vara tydlig inom tre-fyra år. Detta är bara början på en förändring - från ett passivt bistånd till en aktiv utvecklingspolitik som vi kan vara stolta över. Till en politik som gör nytta där den behövs allra mest.

Gunilla Carlsson

Debattartikel
Aftonbladet 13 juni 2007
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Ytterligare 40 miljoner kronor i hjälp till Darfur

Ingen vet exakt hur många människor som hittills fått sätta livet till i tragedin i Darfur i västra Sudan. Vi vet att det rör sig om mer än 200 000 kvinnor, barn och män. Regeringen har beslutat ge ytterligare 40 miljoner kronor i hjälp till människorna i Darfur.

Ofattbara minst 2,5 miljoner människor i Darfur har fördrivits från sina hem och är flyktingar i sitt eget land. 3,5 miljoner människor är idag i direkt behov av akut humanitär hjälp. Samtidigt måste södra Sudan återuppbas efter årtionden av fruktansvärt krig. Ofattbara minst 2,5 miljoner människor i Darfur har fördrivits från sina hem.

Fakta talar sitt tydliga språk: Sudans regering har misslyckats med att skydda sin befolkning. Darfur präglas av kaos, sönderfall och ett enormt mänskligt lidande. När Sudans regering inte lever upp till ansvaret att skydda sin befolkning måste världssamfundet ges möjlighet att hjälpa och skydda. Att som Sudans regering försvåra för humanitära organisationer att verka i landet är ett oacceptabelt svek mot den egna befolkningen och hela mänskligheten. I mina samtal med sudanesiska företrädare kräver jag därför att det humanitära tillträdet garanteras och att en säker miljö skapas så att hjälpen når de behövande. Regeringen i Sudan har vidtagit åtgärder för att minska de byråkratiska hinder som försvårat för humanitära organisationer. Det visar att förändring är möjlig. Men mycket återstår att göra - fortsatt utsätts humanitära aktörer i Darfur för övergrepp, anfall och mord.

Som biståndsminister känner jag ett ansvar att göra mitt yttersta för människorna i Sudan. Sverige ger idag stöd till humanitära insatser och återuppbyggnadsinsatser i hela Sudan, i storleksordningen 300 miljoner kronor per år. Regeringen är, i samråd med FN-sändebudet Eliasson, engagerad för en politisk lösning av konflikten i Darfur. Sverige bidrar såväl finansiellt som med experter och rådgivare till EU:s stödinsats för Afrikanska Unionens insats i Darfur, AMIS. Dessutom bidrar vi med militärobservatörer och poliser till FN:s fredsfrämjande insats UNMIS. Gårdagens besked om att Sudans regering skulle vara beredd att acceptera fredsbevarande styrka ledd av FN och Afrikanska unionen i Darfur är också positivt, om det bekräftas.

Men vi måste göra ännu mer. Därför stärker regeringen nu det svenska humanitära stödet till människorna i Sudan med huvudmålet att skydda civila. Och vi intensifierar våra ansträngningar att stödja genomförandet av fredsavtalet mellan norra och södra Sudan, ett avtal som är avgörande för utvecklingen i hela Sudan. Vi förbereder också betydande svenskt stöd till återuppbyggnadsinsatser i Darfur när säkerhetsläget medger. Insatser kommer att behövas inte minst för att miljontals internflyktingar, vars ursprungliga bosättningar ofta är nedbrända och förstörda, ska kunna återvända hem i säkerhet.

Det finns tydliga regler för hur krig får föras, regler som dagligen bryts i Darfur. Och det är civila, kvinnor och barn som får betala priset. Detta svenska stöd kommer att förbättra levnadsvillkoren för tusentals kvinnor och barn i Darfur.

Sexuellt våld och andra former av övergrepp mot kvinnor och barn är i vissa humanitära kriser så vanligt förekommande att det kan liknas vid en epidemi. Så också i Darfur. En del av de kvinnor jag träffade där i våras hade genomlevt ohyggliga övergrepp. Därför stärker vi Sveriges stöd till utsatta kvinnor i Sudan, bland annat genom en satsning på rättskydd för kvinnor i Darfur och ökat samarbete med FN:s kvinnofond UNIFEM.

Imorgon möter jag Jakob Kellenberger, ordförande i Internationella Rödakorskommittén. Det är nog den främsta av de många humanitära organisationer som under svåra och riskabla förhållanden ger skydd och bistånd till hundratusentals utsatta människor i Darfur. Den svenska regeringen har beslutat att ge ytterligare 40 miljoner kronor till Internationella Rödakorskommitténs akuta humanitära insatser i Sudan. Det är naturligtvis inte tillräckligt. Det ersätter inte en politisk lösning. Och det fråntar inte Sudans regering dess ansvar. Men detta svenska stöd kommer att förbättra levnadsvillkoren för tusentals kvinnor och barn i Darfur under resten av 2007.

Gunilla Carlsson

Relaterat

- [Läs mer om Sudan och Sveriges förbindelser med Sudan](#)

Debattartikel
Gotlands Allehanda 2 juni 2007
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Kampen mot fattigdom kräver nya metoder

Över en miljard människor världen över lever i extrem fattigdom. Det betyder att ett antal större än hundra gånger Sveriges befolkning försöker överleva på mindre än en dollar om dagen. Deras intressen står i centrum för det svenska biståndet.

Min främsta uppgift som biståndsminister är att se till att vi bekämpar fattigdomen så effektivt som möjligt. Eftersom fattigdomsbekämpning är det överordnade målet i Sveriges politik för global utveckling, som samtliga riksdagspartier står bakom, ska vi föra en levande debatt om hur vi bäst arbetar mot detta mål. Sverige har liksom 190 andra länder skrivit under FN:s millenniedeklaration, där vi åtar oss att arbeta för att halvera fattigdomen till år 2015. Regeringen gör bedömningen att det är möjligt att förverkliga detta mål om rätt insatser görs.

Fattigdom handlar inte bara om pengabrist och kan därför inte enbart bekämpas med pengar. Den som vaknar hungrig varje dag, som ständigt lever i rädsla för övergrepp och våld, som saknar arbete och makt över sitt eget liv, som inte kan sända sina barn till skolan och inte har tillgång till vård är fattig. Mot sådan fattigdom hjälper inte bara pengar.

Att bekämpa fattigdom handlar mest av allt om att skapa trygghet. Som det ser ut idag hotas utvecklingssamarbetet i många delar av världen av bristen på säkerhet. Det hjälper inte att Sverige satsar biståndsmedel på att ge flickor i Afghanistan möjlighet att gå i skolan om ingen vågar gå dit av rädsla för att dödas. Det hjälper inte att kvinnor i Darfur får möjlighet att försörja sig själva om de riskerar att bli våldtagna när de skall gå och hämta ved. Och det hjälper inte att vi bidrar till humanitära insatser i de palestinska områdena om säkerhetsläget gör att hjälpen inte når de som behöver den.

Det är därför som jag vill ta initiativet över den bredare utvecklingsagendan och öppna för en diskussion om vad som är och skulle kunna vara bistånd. OECD-kommittén, som i konsensus beslutar om kriterier för bistånd (DAC), bestämde man 2005 enigt att frågan om att utvidga de så kallade DAC-kriterierna skulle diskuteras vidare vid det toppmöte som ägde rum i mars i år. Vid detta marsmöte öppnade den svenska regeringen dörren för en sådan diskussion, för att vi ser det som viktigt att tänka nytt kring hur fattigdomen kan bekämpas och halveras till 2015.

Efter att ha rest i såväl Afghanistan som Darfur tycker jag att det vore rimligt att kunna genomföra humanitär minröjning med militär personal. Det är rimligt då det ibland är den enda möjligheten att få minorerna bortröjda. På samma sätt är det i många länder önskvärt att kunna utbilda polis och militär i mänskliga rättigheter. Biståndspengar bör kunna användas till sådana ändamål, som ju i grunden skapar förutsättningar för fattiga människor att få mat och makt och trygghet.

Vi måste våga se fattiga människor som människor med behov precis som vi. Att bortse från att säkerhet och utveckling hör ihop är att blunda för de fattigas verklighet. Jag gläds därför åt att samtliga partier i Sveriges riksdag står bakom en politik för global utveckling som slår fast att utveckling förutsätter ett gott säkerhetsläge, och som utgår från att människor, även om de är fattiga, är aktörer med vilja att utvecklas och inte mottagare eller offer.

I en värld där tio miljoner barn dör varje år före fem års ålder får vi aldrig sluta att söka efter de mest effektiva sätten att kämpa mot den fattigdom som varje dag hindrar en miljard människor från att få ett värdigt liv.

Gunilla Carlsson

Debattartikel

Svenska Dagbladet 21 maj 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Jag vill arbeta för en palestinsk stat"

Sverige är en av de största givarna till det palestinska folket. Förra året ökade Sveriges samlade stöd med 15 procent och uppgick till omkring 640 miljoner kronor. Men att bara ge pengar räcker inte.

Regeringen är övertygad om att det är nödvändigt att arbeta för framsteg också när läget kan tyckas hopplöst. Det gör vi genom ett fortsatt starkt politiskt engagemang för en av parterna framförhandlad tvåstatslösning baserad på folkrätten.

Vi gör det genom ett betydande bistånd som syftar till att lindra de humanitära konsekvenserna av ockupationen och den pågående konflikten, skapa förutsättningar för en återupptagen fredsprocess och främja palestinskt statsbyggande.

Ett framtida Palestina måste vara en stat med internationellt erkända gränser, sammanhängande territorium och en livskraftig ekonomi.

För att uppnå detta måste vi kunna anpassa vårt stöd till nya omständigheter och säkerställa dess kvalitet och effektivitet genom mätbara insatser. Den palestinska myndighetens förvaltning måste reformeras och fortsätta ta krafttag mot korruption.

De senaste åren har palestinernas situation stadigt försämrats, vilket gjort att omvärldens stöd alltmer inriktats på akuta humanitära insatser.

Israeliska restriktioner och avspärningar innebär att palestinier förvägras tillträde till halva det ockuperade Västbanken och att området delats upp i tio isolerade områden. Det konstaterade Världsbanken häromveckan.

Framsteg i fredsprocessen förutsätter en förbättrad humanitär situation på de ockuperade palestinska områdena, ett stopp för bosättningarna och för byggandet av separationsbarriären på ockuperad mark.

För Israels del gäller det att omedelbart underlätta rörelsefriheten för palestinerna, att garantera humanitära organisationer tillträde, överföra palestinska tull- och momsmedel, och möjliggöra ekonomisk verksamhet. Och det är bråttom.

För mig är det viktigt att Sverige och andra stora biståndsgivare samtidigt försöker se bortom det mycket allvarliga humanitära läge som nu råder och tar sikte på de ljuspunkter som trots allt finns.

Jag är övertygad om att ökat samarbete på handelsområdet skulle främja den lokala ekonomin och skapa framtidstro.

Det förnyade arabiska, europeiska och amerikanska engagemanget för en fredsprocess i kombination med intensifierade kontakter mellan den israeliske premiärministern Ehud Olmert och palestinernas president Mahmoud Abbas är positiva tecken.

Sverige och EU har välkomnat den palestinska samlingsregeringen, vars program är ett tydligt steg i rätt riktning om det åtföljs av att regeringen agerar konstruktivt i praktiken.

För att skapa en palestinsk stat krävs samverkan och politisk vilja. Här skulle flera intressen kunna sammanfalla; israelers, palestiniers och omvärldens. Alla parter säkerhet gynnas av ett fungerande palestinskt samhällsstyre, en livskraftig palestinsk ekonomi, ett välfungerande säkerhetssamarbete och framsteg på välfärdsområdet.

Svenska och internationella organisationer, exempelvis Palestinagrupperna, Diakonia, Kvinna till Kvinna, Rädda Barnen och Röda Korset arbetar sedan länge med att främja demokratisk utveckling och öka respekten för de mänskliga rättigheterna på Västbanken och i Gaza.

Jag ser fram emot en fördjupad dialog om hur vi tillsammans kan bidra till framväxten av en palestinsk stat.

I ljuset av den våldsamma utvecklingen i Gaza betonar vi särskilt det palestinska ledarskapets ansvar för att stoppa våldshandlingarna. Israeliska säkerhetsåtgärder för att skydda sin befolkning måste ske i enlighet med folkrätten.

Som biståndsminister arbetar jag för att detta ska bli året då den humanitära situationen avsevärt förbättras och en politisk förhandlingslösning mellan israeler och palestinier tar form, så att utvecklingsinsatserna på Västbanken och i Gaza kan användas till långsiktig uppbyggnad.

Och även om en förhandlingslösning dröjer längre än så, kommer vi aldrig att vika en tum från visionen om ett demokratiskt och livskraftigt Palestina, sida vid sida med Israel, med säkra och erkända gränser för båda.

Jag är nu i Ramallah och Jerusalem för att tala om detta.

Gunilla Carlsson

Debattartikel
Sydsvenska Dagbladet 14 maj 2007
Gunilla Carlsson, Biståndsminister
Sten Tolgfors, Handelsminister

"Öka handelsbiståndet"

Fattiga länder måste få större möjligheter till internationell handel. EU:s intentioner att öka biståndsinsatserna för handel, -aid for trade, måste förverkligas. Det skriver handelsminister Sten Tolgfors (m) och biståndsminister Gunilla Carlsson (m), med anledning av att EU:s biståndsministrar träffas i Bryssel i morgon.

I morgon samlas EU:s biståndsministrar i Bryssel. Sverige spelar en nyckelroll när EU nu beslutar att stärka stödet till utvecklingsländerna för att de bättre skall kunna tillvarata den globala handelns möjligheter.

Förhandlingarna i Doharundan i WTO är nu inne i ett avgörande skede. Kommerskollegium har tidigare simulerat tänkbara utfall av Doharundan och visat att utvecklingsländerna som grupp är de som har mest att vinna. Budskapet är entydigt.

Ju mer omfattande liberalisering, desto större andel av inkomstökningarna går till utvecklingsländerna. Därför måste Doharundan lyckas.

För utvecklingsländer med begränsade resurser och svaga institutioner är emellertid inte liberalisering av handeln tillräcklig. De behöver stöd för att kunna delta i handelsförhandlingarna på samma villkor som andra medlemsländer.

Idag saknas ofta resurser och kapacitet för att analysera förslag som läggs fram. Men stöd behövs också för att företag i utvecklingsländerna skall kunna utnyttja de möjligheter som skapas när handelshinder väl rivs. Redan idag står EU:s marknad i teorin vidöppen för import från de minst utvecklade länderna. Begränsade resurser och kunskaper i kombination med tekniska handelshinder gör dock att exporten från dessa länder fortfarande är försvinnande liten.

WTO:s rika medlemsländer måste nu infria de löften som getts utvecklingsländerna om handelstekniskt bistånd. En svekdebatt kan få allvarliga följder för möjligheterna att föra Doharundan i hamn.

Vi utformar vårt handelsbistånd mot bakgrund av detta. I slutet av förra året invigde exempelvis en av oss, Gunilla Carlsson, ett handelspolitiskt institut i Arusha, Tanzania. Institutet finansieras av Sida och drivs gemensamt av Lunds universitet och ett panafrikanskt institut. I Arusha får afrikanska regeringstjänstemän nu möjlighet att fördjupa sina kunskaper om bland annat WTO-systemet och internationell handelsrätt.

Sverige agerar nu på flera olika plan för att öka fattiga länders möjligheter att dra större nytta av internationell handel. Regeringen ger hög prioritet åt handel och utveckling i det svenska biståndet. Vi har höjt det handelsrelaterade biståndet med 30 procent i år. Sida genomför konkreta insatser i en rad länder och arbetar nu även med att ta fram en plan för hur myndigheten skall arbeta för att ytterligare få genomslag för handel i utvecklingssamarbetet.

Både Kommerskollegium och Tullverket arbetar direkt med sina kollegor i utvecklingsländer med att effektivisera tullförfaranden, något som kan ge stora besparingar för företagare. Att leva upp till hälso- och miljökrav, och bevisa att man gör det, är svårt för enskilda företagare i fattiga länder. Standardiseringsorganisationer har en nyckelroll. Sida ger därför exempelvis betydande stöd till den afrikanska standardiseringsorganisationen ARSO.

Men det handelsrelaterade biståndet behöver prioriteras ännu högre internationellt - av oss givare, av utvecklingsländer och av internationella organisationer. I slutet av förra året fattade WTO:s medlemsländer beslut om aid for trade - ett internationellt arbete för att stärka biståndsinsatser för handel. Sverige är drivande i detta arbete och vår ambassadör i WTO har en nyckelroll.

Sverige arbetar för att EU:s biståndsministrar vid morgondagens möte i Bryssel slår fast riktlinjer som garanterar att ambitionerna bakom aid for trade förverkligas. Biståndsministrarna måste också slå fast att de pågående förhandlingarna mellan EU och de så kallade AVS-länderna - Afrika, Västindien och Stillahavsregionen - slutförs under 2007 och att AVS-länderna får största möjliga marknadstillträde.

Låt oss inte glömma vår egen historia. Om tekniska handelshinder och höga tullar satt stopp för vår export mellan 1870 och 1970 hade Sverige aldrig kunnat lyfta sig ur fattigdom. Därför har vi nu en moralisk skyldighet att göra vårt yttersta inom EU och WTO för att också dagens utvecklingsländer skall kunna delta fullt ut i den globala ekonomin.

Sten Tolgfors
Gunilla Carlsson

Debate article

Sydsvenska Dagbladet 14 May 2007

Sten Tolgfors, Minister for Foreign Trade

Gunilla Carlsson, Minister for International Development Cooperation

Increase Aid for Trade

Poor countries must gain greater access to international trade. The EU's intentions of increasing Aid for Trade must be realised.

This is the view expressed by Minister for Foreign Trade Sten Tolgfors and Minister for International Development Cooperation Gunilla Carlsson ahead of a meeting of EU development ministers in Brussels tomorrow.

EU development ministers will meet in Brussels tomorrow. Sweden is playing a key role now that the EU is deciding to strengthen support to developing countries so that they are better able to make use of the opportunities offered by global trade.

Negotiations in the WTO Doha Round have reached a crucial stage. Earlier, the National Board of Trade simulated possible outcomes of the Doha Round and showed that the developing countries as a group stand to gain the most. The message is clear.

The more extensive the scope of liberalisation, the larger the share of increased earnings that will go to the developing countries. That's why the Doha Round must succeed.

However, for developing countries with limited resources and weak institutions, liberalisation of trade is not enough. They need support so as to be able to take part in the trade negotiations on the same terms as other member countries.

Today, the resources and capacity to analyse the proposals presented are often insufficient. But support is also needed so that companies in developing countries are able to capitalise on the opportunities created once trade barriers are removed. In theory, the EU market is already wide open for imports from the least-developed countries. Limited resources and knowledge in combination with technical barriers to trade, however, mean that exports from these countries remain marginal.

The rich member countries of the WTO must now fulfill the promises on trade-related assistance to developing countries. A debate focusing on distrust can have a serious impact on the chances of reaching a successful conclusion in the Doha Round.

We are designing our aid for trade with this in mind. At the end of last year, for example, one of us, Gunilla Carlsson, inaugurated a trade policy training center in Arusha, Tanzania. The institute is financed by Sida and run jointly by Lund University and a Pan-African institute. In Arusha, African government officials now have the opportunity to increase their knowledge of matters such as the WTO system and international trade law.

Sweden is now acting on a number of different levels to increase the opportunities for poor countries to make better use of international trade. The Government gives high priority to trade and development in Swedish development assistance. We have increased trade-related development assistance by 30 per cent this year.

Sida carries out concrete activities in a number of countries and is now also drawing up a plan as to how the agency is to work so that trade gains even greater impact in development cooperation.

Both the National Board of Trade and the Swedish Customs Service are working directly with their colleagues in developing countries to make customs procedures more effective, something that can produce major savings for entrepreneurs. Meeting health and environmental requirements, and proving that you do, is difficult for individual entrepreneurs in poor countries. Organisations for standardisation play a key role. Sida is therefore giving extensive support to organisations such as the African Organisation for Standardisation (ARSO).

But trade-related aid needs to be given even higher priority internationally - by us, the donors, by developing countries and by international organisations. At the end of last year, WTO member countries took a decision on Aid for Trade - an international effort to strengthen aid initiatives for trade. Sweden is proactive in these efforts and our WTO Ambassador is playing a key role.

Sweden is working to ensure that at tomorrow's meeting in Brussels, EU's development ministers establish guidelines that guarantee the realisation of the ambitions behind Aid for Trade. The development ministers must also establish that the ongoing negotiations between the EU and the ACP countries - African, Caribbean and Pacific States - are concluded in 2007 and that the ACP countries are granted the greatest possible market access.

Let us not forget our own history. If technical barriers to trade and high tariffs had stopped our own exports between 1870 and 1970, Sweden would never have been able to lift itself out of poverty. For this reason, we now have a moral obligation to do our utmost in the EU and the WTO so that today's developing countries are also able to participate fully in the global economy.

Sten Tolgfors

Gunilla Carlsson

Debattartikel
Sundsvalls Tidning 21 april 2007
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Darfur angår oss alla

Stater har ett ansvar att skydda sin civilbefolkning och det internationella samfundet har en skyldighet att agera när stater inte kan eller vill axla det ansvaret. Situationen i Darfur ställer frågan om hur denna viktiga princip ska omsättas i praktiken. Min uppfattning är att det krävs en snabb och kraftig ökning av stödet till FN:s styrka i Sudan. Det skriver Gunilla Carlsson.

Antalet väpnade konflikter i Afrika minskar. Fler än någonsin kan nu rösta i flerpartival. Många länder visar en imponerande ekonomisk tillväxt. Det finns glädjeämnen och positiva trender. Men det finns också svåra problem. Darfur är ett öppet sår för Afrika och hela världen, och är utan tvekan en av de allvarligaste kriserna det internationella samfundet har att hantera.

Väldet, kränkningarna av internationell humanitär rätt och brotten mot de mänskliga rättigheterna fortsätter. Civilbefolkningen i Darfur lever under ständigt hot mot liv och säkerhet. Fyra miljoner människor har allvarligt påverkats av konflikten. Över två miljoner har fördrivits från sina hem och minst 200 000 har dödats sedan konflikten började våren 2003. Enbart i år har mer än 85 000 människor tvingats fly. Kränkningarna mot civilbefolkningen handlar om systematiska övergrepp och brutalt sexuellt våld mot kvinnor.

Dagligen åsidosätts de regler som måste följas i alla väpnade konflikter. Mitt huvudbudskap i samtalen med Sudans regering var att de måste respektera mänskliga rättigheter och att de stridande parterna måste följa internationell humanitär rätt. Också den humanitära hjälpinsatsen påverkas av osäkerheten.

Hjälparbetare attackeras, utrustning och fordon stjäls och byråkratiska hinder stoppar hjälpsändningar. Humanitär personal har arresterats och utsatts för misshandel och sexuellt våld. Det har lett till att hjälporganisationer tvingats lämna Darfur. Alla stridande parter har del i ansvaret, såväl sudanesiska myndigheter som rebeller och beväpnade kriminella.

I slutet av mars träffade Sudans regering en överenskommelse med FN om att underlätta humanitära aktörers arbete i Darfur. Jag betonade i mina samtal med regeringen att den måste genomföra sina åtaganden omedelbart och fullt ut.

Mitt besök i Sudan var särskilt inriktat på kvinnornas och barnens utsatta situation. Jag fick fasansfulla vittnesmål om övergreppen mot kvinnor och barn. Detta omänskliga våld måste bekämpas med alla medel och alla offer måste få omvårdnad på ett människovärdigt sätt. Sudans regering har ett ansvar för att ställa förövarna inför rätta och att förhindra fortsatta kränkningar. Samtidigt som jag kräver ökat sudanesiskt ansvarstagande ser jag nu över hur Sverige tillsammans med andra länder och organisationer kan ge ytterligare stöd till just utsatta kvinnor och barn.

Sverige är en uppskattad aktör i Sudan. Sverige är det femte största humanitära givarlandet. Även om det omfattande humanitära biståndet är helt nödvändigt utgör det naturligtvis inte en lösning på krisen i Darfur. Konflikten kan bara lösas på politisk väg.

Vid toppmötet i FN för ett och ett halvt år sedan enades stats- och regeringscheferna om att stödja principen om skyldigheten att skydda: Stater har ett ansvar att skydda sin civilbefolkning och det internationella samfundet har en skyldighet att agera när stater inte kan eller vill axla det ansvaret. Situationen i Darfur ställer frågan om hur denna viktiga princip ska omsättas i praktiken. Mina diskussioner med företrädare för Afrikanska Unionens fredsstyrka i Darfur visade tydligt på behovet av att snabbt och kraftigt öka FN-stödet till denna styrka - något som Sudans regering hittills spjärnat emot.

Hur det internationella samfundet bäst ska bidra till att skydda civila i konfliktsituationer är en nyckelfråga som jag kommer att följa upp i samråd med FN, Röda Korset, andra länder och viktiga humanitära aktörer.

Debattartikel

Östgöta Correspondenten 23 februari 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Förändra för de fattigaste

Det finns många synpunkter på det svenska biståndet. Men åsikterna har främst handlat om totalsumman och mindre om innehållet. För att ta tillvara ett starkt svenskt engagemang ser jag som en av mina främsta uppgifter att värna biståndets innehåll och kvalitet. Därför har vi påbörjat ett reformarbete. Genom att fokusera på färre mottagarländer kan Sverige bli en bättre partner för de utvecklingsländer vi ska ha ett nära samarbete med. Jag vill kunna garantera de svenska skattebetalarna att samarbetet verkligen ger resultat.

De insatser Sverige gör för människor i fattiga länder, i samarbete stat och stat emellan, ska leda till verklig utveckling. Det är bara möjligt genom att fler länder kan ta vara på skaparkrafter i det egna landet för sin tillväxt. Svenska insatser ska bidra till demokratiska, stabila och rättssäkra statsbildningar med en begynnande välfärd som leder bort från fattigdom.

Under mina resor får jag intryck av hur det svenska biståndet kan göra skillnad. Det gör också att jag ibland ställt mig frågan om andra insatser hade gjort mer nytta inom ramen för några av våra mångåriga samarbeten.

Sveriges bistånd till Tanzania

Sveriges bistånd till Tanzania firade 45 år förra året. Fortfarande är Tanzania ett av världens fattigaste länder. Med den demokratiska utvecklingen under de senaste åren har förutsättningarna för fattigdomsbekämpningen förbättrats. Nu finns en god tillväxt, och tecken på att utvecklingen är på rätt väg.

Tanzanias president Jakaya Kikwete var på statsbesök i Sverige i måndags och tisdags. Med sig i delegationen hade han ett flertal ministrar och parlamentsledamöter från regeringspartiet och oppositionen.

De samtal vi förde handlade inte om bistånd, utan om ämnen som korruption, hiv/aids, kvinnors rättigheter och demokratisering. Istället för att spela rollerna som givare och mottagare diskuterade vi som partners.

Vid besöket träffade president Kikwetes delegation fler tunga näringslivsföreträdare än svenska ministrar. Mest tid ägnades åt teknikfrågor och investeringsresonemang kring bland annat energi och miljö. En stor del av tisdagen tillbringades hos Siemens i Finspång. Förutsättningar för utländska privata investeringar är ett samhälle som karakteriseras av rättssäkerhet och stabilitet. Grundläggande är en fri handel och öppna marknader men också kunskaper i den globala ekonomin.

Vad kan då Sveriges bistånd bidra till? Ett bra exempel på detta i Tanzania är ett nytt handelsinstitut i Arusha som jag invigde i december förra året. Det är ett samarbete mellan tio afrikanska länder där 300 personer ska utbildas varje år i förhandlingar och handelsavtal. Det ger de berörda länderna bättre förutsättningar att medverka i internationell handel. Här har svenskt ekonomiskt stöd bidragit till att skapa institutet, men även stora insatser från Lunds universitet har gjort detta möjligt.

Ett annat gott exempel på utveckling men på en mer lokal nivå, är den kooperativa sparkassan i Vilima Vitatu i norra Tanzania. Där har mestadels kvinnor, men även män, gått samman för att bygga upp individuella sparkapital genom att var och en regelbundet sparar små belopp. Detta utgör den nödvändiga grunden för egna investeringar, som är en förutsättning för den egna utvecklingen. Deras engagemang och entreprenöranda är tecken på att ett lands utveckling förutsätter inte bara demokrati och säkerhet, utan också ett småskaligt egenföretagande med handeln i förgrunden och baserat på marknadsekonomiska grunder. Den egna drivkraften, viljan att själv skapa sina egna förutsättningar, är motorn.

Att medverka till att stärka handelskapaciteten i länder i östra och södra Afrika är med andra ord exempel på hur svenskt utvecklingssamarbete kan göra verklig skillnad för de allra fattigaste.

Debattartikel

Östgöta Correspondenten 25 januari 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Vårt ansvar för ryska barn

För ett tag sedan visade TV 4 en dokumentär om utsatta barn och ungdomar i St Petersburg. Vi var nog många som hade svårt efteråt att försöka svara på frågor från våra egna barn om vad vi just sett tillsammans.

Bilderna av misären och förnedringen dröjer kvar länge på näthinnan. Och statistik från UNAIDS, FN:s organ för samordning av kampen mot aids, bekräftar att en tragedi äger rum. I Ryssland är i dag nästan ofattbara 80 procent av dem som lever med hiv och aids mellan 15 och 30 år.

Vilket ansvar har vi egentligen för utvecklingen i vårt stora grannland? För mig är svaret på frågan uppenbart. Vi har inte bara ett moraliskt ansvar att engagera oss när medmänniskor far illa, oavsett om de bor i Sverige, Ryssland eller Sudan. Det ligger också i allra högsta grad i vårt eget intresse.

I en alltmer globaliserad värld påverkas vi alltid, förr eller senare, av vad som sker i vår omvärld. Instabilitet i Afghanistan betyder mer narkotika i vår del av världen. Och det vore naivt att tro att en aids-katastrof på andra sidan Östersjön inte på sikt även får konsekvenser för smittans spridning i Sverige.

Kan vi då påverka utvecklingen i Ryssland? Dessbättre är jag övertygad om att svaret på den frågan är ja. Inte minst genom vårt arbete i EU för att skapa en tydligare Rysslandspolitik. Men också genom de kontakter som nu byggs upp mellan svenskar och ryssar, vid universitet och i affärskontakter, genom sport och kulturellt utbyte.

Jag arbetar för en tätare väv av civila kontakter med Ryssland. Det arbetet är en naturlig följd av att Sveriges politiska och diplomatiska ansträngningar i vårt närområde ökar efter alliansens valseger.

Vår mäktiga granne Ryssland, med sina enorma tillgångar och sin starka tillväxt, framstår i många ögon inte direkt som en självklar mottagare för svenskt bistånd. Men ändå är det precis det som svenska skattebetalare är med och betalar för. Jag vet, och förstår, att många tycker att det är motsägelsefullt. Nu ska dock det statliga biståndet till Ryssland enligt tidigare beslut fasas ut.

Det är i detta sammanhang viktigt att slå fast en sak mycket tydligt. Att den del av det svenska samarbetet med Ryssland som idag finansieras med biståndsmedel upphör på några års sikt innebär inte att det svenska samarbetet i sig upphör.

Inte minst viktigt i det sammanhanget är det fortsatta svenska engagemanget för utsatta människor i Ryssland, ett område på vilket inte minst svenska enskilda organisationer i dag uträttar storverk.

Att hiv- och aidsproblematiken ska sättas högt upp på dagordningen är självklart för mig. Jag har själv sett i bland annat Zambia vilka konsekvenser hiv epidemin får för ett lands utveckling och dess säkerhet.

Och nu gäller det framtiden för våra närmaste grannar - och därmed också för oss själva. Ord räcker inte till för att beskriva allvaret i situationen i Ryssland, och övriga Östeuropa. Ökningen i antalet hivsmittade mellan 2004 och 2006 för Östeuropa och Centralasien uppgår till 70 procent. I klartext betyder det en ökning från 160 000 till 270 000 individer som tvingas leva med hiv och aids.

Jag vet att Sverige har en roll att spela och att vi har kapacitet att påverka. Både i det lilla, genom att direkt hjälpa de utsatta, men också genom att vi anstränger oss för att få det politiska ledarskapet i Ryssland att ta hiv epidemin på större allvar.

Debattartikel

Development Today No. 21-22, December 31, 2006 17 januari 2007

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

A new course for Swedish aid

After almost three months in office, her first visits to Tanzania and Zambia and initial meetings with colleagues in other donor countries, Sweden's new Development Minister is both impressed with the commitment of her field staff and certain that the direction of Swedish aid needs to change.

When visiting Tanzania and Zambia in early December I had the opportunity to meet with both representatives of the respective governments and Swedish Embassy staff. Talking with those involved daily with development cooperation on the ground made a lasting impression on me. The effort and energy that these women and men pour into their work is impressive. The competence that they represent is beyond question. But at the same time I found it hard not to pause and consider the overall Swedish experience of work with development cooperation. What has been achieved during the more than 40 years of Swedish work in, for example, Tanzania? Have we done the right things? Are we doing the right things? What should be changed? What has to be changed?

Development cooperation is about planning

By necessity development cooperation to a large extent is about planning, defining targets to be achieved, and identifying key components of growth. In this lies an inherent problem. No matter how well-intentioned, bureaucrats have never been particularly good at achieving growth and development. The track record of foreign aid is an excellent illustration of this sad fact. The South East Asian economic miracle is, as we all know, not a consequence of massive ODA spending.

Rather, it illustrates the fact that achieving sustainable growth requires fundamentals such as well-run institutions, good governance, and a functioning market economy in place. If the history of development cooperation teaches us anything it is that weak states riddled with corruption and failing institutions can absorb virtually unlimited amounts of foreign aid without real change ever taking place. This is why, in a recent speech at an IDEA seminar in Stockholm, I noted that we, as donors, should not shy away from exporting our values and experience. Our development cooperation has to be clearly linked to the strengthening of the democratization processes in partner countries. We, as donors, must constantly work to ensure that human rights are respected, promoted and safe-guarded.

It is obvious that traditional development cooperation will have to change. When I talk to colleagues in other donor countries it is clear that the problems and challenges we identify are roughly the same. Priorities that I hold dear such as quality/efficiency, governance/human rights and the link between security and development are also priorities echoed by my colleagues in other donor capitals. Over the next few years we will no doubt see changes in how several donor countries manage their activities both at home as well as in partner countries. Already today much of our bilateral work in the donor countries is conducted in a multilateral way. I am convinced that in this process Sweden will be able to play an important part given our vast experience as well as the good reputation that we enjoy both with other donors as well as with partner countries.

Quality and efficiency a central theme

As I see it, the issue of quality and efficiency has to be a central theme if we are to reach the over-arching aim of Swedish development cooperation:

Creating conditions for poor people to lift themselves out of poverty. The focus on the volumes of aid has tended to distract from the issue of content and quality of aid. Quality and efficiency is however not just an issue of improved control systems and auditing. We need to focus Swedish aid on fewer countries. To ensure that our efforts do make a difference we cannot spread ourselves too thin. And, more importantly, we want to ensure a reasonable burden of work on the partner countries' administrations. Scaling down our activities in certain countries is however not something done overnight. It is a process that will take place in close cooperation with both partner countries and other donors, including representatives of civil society. It is also a process that in many cases will simply reflect the fact that as partner countries grow richer the scope and rationale for traditional development cooperation will decrease.

And as the nature of our work changes so will the demands on the skills and competencies of those involved. An example of this is the implementation of the Paris Declaration on Aid Effectiveness and the move towards a higher share of so-called budgetary support. Donors will, for example, find themselves in demanding discussions with partner countries about respect for human rights or macro-economic policies. As the work of donor representatives change, important and sometimes sensitive questions will have to be addressed. Does the current staff have the necessary skills for carrying out the kind of political or economic analysis needed? How do we ascertain that those of us working in partner countries can live up to new demands?

Given the warmth with which I was welcomed in Tanzania and Zambia I do of course hope to be able to return on numerous occasions. And should a Swedish Minister visit the two countries 20 years from now I trust that she or he will find Swedes and Tanzanians and Zambians still working together.

But hopefully the Swedes then present in Africa will to a greater extent than today be comprised of private sector representatives, academia and tourists. And in the best of all possible worlds, we will be able to say to ourselves that the donor community, in its own limited way, did contribute to securing a stable and democratic political environment conducive to growth and security.

Debattartikel

Svenska Dagbladet 12 januari 2007

Gunilla Carlsson, Biståndminister

Leissner ska sprida demokrati

När frihetslängtande människor i Öst- och Centraleuropa rev muren 1989 förändrades världen. Demokrati och rättstat har lagt grunden för en enastående politisk och ekonomisk utveckling i vårt närområde.

Tiden går. Det är inte alltför länge sedan som Stalins, Maos och Pol Pots terror ursäktades även i den svenska debatten. Utvecklingen, och diskussionen, har onekligen gått framåt sedan dess.

Det internationella samfundet har sedan demokratigenombrottet i slutet av 80-talet blivit bättre på att stötta demokratisk utveckling. I Sverige skapades 1995 det internationella demokrati- och valinstitutet IDEA med säte i Stockholm. Även FN har börjat diskutera demokrati. Skapandet av FN:s fond för demokrati, UNDEF, är ett genombrott. Därför beslöt jag att Sverige skall stödja UNDEF - vilket inte verkade självklart för den förra regeringen.

Politiken för demokratistöd måste stärkas. Respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska principer är en förutsättning för utveckling. Yttrandefrihet, tryckfrihet, föreningsfrihet och fria val ger människor en reell möjlighet att bekämpa sociala och ekonomiska orättvisor.

Att stärka statliga institutioner, särskilt inom rättssystemet, är centralt för att demokratin ska kunna slå rot och bli hållbar. Hittills har detta område inte getts tillräcklig uppmärksamhet i det svenska utvecklingssamarbetet. Värnandet om rättstat och äganderätt är en förutsättning för investeringar, ekonomisk växt, jobb och välfärd.

Jag tänker nu stärka demokratiaspekten i det svenska biståndet ytterligare.

- Sverige ska ställa tydligare krav på våra samarbetsländer vad gäller demokrati. Många av de fattigaste länderna har också svaga demokratiska strukturer men fattigdom får aldrig användas som en ursäkt för kränkningar av mänskliga rättigheter. Just därför är stöd till demokratisk utveckling, ett förbättrat rättsväsende och insatser för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna centrala inslag i biståndet.

- Regeringen ska utveckla stödet till uppbyggande av demokratiska politiska system i utvecklingsländerna, inkl. till intresseorganisationer, politiska partier, demokratiska politiska system och parlament.

- Regeringen har beslutat om en väsentlig ökning av anslaget till svenska partianknutna organisationer för deras arbete med att understödja demokratiska system och en rättighetskultur i sina partnerländer.

- Regeringen ska för det svenska bistånd som går via FN och EU ställa tydligare krav på respekt för demokratiska principer och mänskliga rättigheter som integrerade delar i fattigdomsbekämpningen i dialogen med samarbetsländerna.

- Vi ska satsa mer på demokratistöd till länder i Afrika som inlett en transitionsprocess. I Mellanöstern och Nordafrika kommer regeringen att stödja framväxten av ett starkt civilsamhälle. Nyckeln till framgång ligger här mycket ofta i ökat fokus på kvinnornas roll.

- Under mandatperioden står regeringen värd för en internationell konferens om utvärdering av det internationella stödet till demokratiutveckling i syfte att höja kvaliteten.

Jag har bett Maria Leissner att vara min särskilda ambassadör i arbetet med demokrati och utveckling.

Jag vill att Sverige ska vara ledande vad gäller demokratiframjande och rättstatsutveckling. Förutsättningarna för detta är mycket goda. Vi har en djup samsyn i den svenska riksdagen. I det svenska samhället har vi en bred kompetensbas i form av forskare, enskilda organisationer, religiösa samfund, näringslivet och fackföreningsrörelsen.

När muren föll tändes ett hopp om frihet hos de miljarder människor som då levde i diktaturer. Det hoppet förverkligades för många, men inte för alla.

Externa länkar

- [FN:s fond för demokrati, UNDEF](#)
- [Internationella demokrati- och valinstitutet IDEA](#)

Kontakt

Mikael Östlund

Debattartikel

Sydsvenskan 24 december 2006

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

"Julen frammanar glädjen i att ge"

För många är stora helger som julen själva sinnebilden för umgänge med familj och vänner. Och på många sätt är julen också en symbol för förverkligande av drömmar och ambitioner. En möjlighet att dela med sig till andra och känna glädje över att ge.

Oavsett var i världen vi bor har vi på många sätt samma drivkrafter, känslor och förhoppningar. Vi vill kunna förverkliga våra liv och vår potential. En tanzanisk flicka och en svensk flicka drömmer båda om framtiden. Föräldrar i både Zambia och Sverige vill att deras barn ska känna sig trygga.

För en vecka sedan stod jag värd för en lunch med professor Mohammed Yunus, årets mottagare av Nobels fredspris. Hans livsverk tar sin utgångspunkt i insikten om vad som driver människor, oavsett under vilka förhållanden de växer upp. Genom mycket begränsade medel har den bank professor Yunus byggt upp, Grameen Bank, utträttat storverk. Tack vare smålån (mikrokrediter) till fattiga människor i Bangladesh har ett mycket stort antal människor kunnat lyfta sig själva och sina familjer ur fattigdom. 97 procent av låntagarna är kvinnor - en helt fantastisk siffra.

Att tala med professor Yunus är fascinerande. Hans livsverk ger prov på respekt för och tilltro till individens förmåga. Och han vågar tänka fritt, nytt och djärvt.

Som biståndsminister är detta inspirerande. Vi står idag inför ett förändringsarbete av det svenska utvecklingssamarbetet. I Sverige har vi lång erfarenhet av bistånd till tredje världen. Vi har också ett gott rykte, både i partnerländer och i andra givarländer. Sida-medarbetare och företrädare för enskilda organisationer har i många fall utträttat storverk på marken. Men ändå har det på många sätt blivit fel. Det internationella biståndets historia är ingen framgångssaga.

När enskilda utvecklingsländer efter 40 år som biståndsmottagare har statsbudgetar där 40 procent av medlen kommer från givare måste vi fråga oss varför. Kontrasten mellan utvecklingen i Sydostasien och Afrika är ett slående exempel på det traditionella biståndets begränsningar. Fram till mitten av 60-talet var Sydkorea lika fattigt som Ghana. Idag går det inte att jämföra länderna.

Mycket pengar till utvecklingssamarbete är inte i sig själv ett recept för att framgångsrikt lyfta folk och länder ur fattigdom. Jag är tyvärr övertygad om att det traditionella biståndet i vissa fall bidragit till att låsa fast samhällen i fattigdom.

För mig är det centralt att svenskt utvecklingssamarbete tar individernas situation i våra samarbetsländer som utgångspunkt. Bidrar vi till att bygga upp samhällen där demokratiska värderingar respekteras? Där kvinnor har samma rättigheter och möjligheter som män? Säger vi ifrån till regeringar i länder som är stora biståndsmottagare när övergrepp begås? Är kampen mot korruption integrerad i våra samarbetsstrategier? Säkerställs kvalitet och effektivitet i biståndet? Frågor som dessa måste vi kunna besvara med ett ja.

För några veckor sedan var jag i Zambias huvudstad Lusaka för att leda ett möte i UNAIDS, FN:s organ för koordineringen av kampen mot hiv-aids. Trots ljuspunkter är det svårt att inte känna förtvivlan över den omfattning smittspridningen nu har och, om vi ska tala klarspråk, har tillåtits få på grund av otillräckligt engagemang både internationellt och i enskilda länder.

I Zambia är 15 procent av befolkningen hiv-positiv. Dagen innan UNAIDS-mötet började besökte jag ett ungdomscenter i en av Lusakas förstäder. Jag fick många och starka intryck. Flera av barnen hade sett både föräldrar, syskon och vänner gå under i sjukdomen. När jag talade med dem stod det klart att flera av dem själva var hiv-positiva. Det som berörde mig mest var dock det faktum att de trots sin situation var fulla av energi, vilja och en obändig tro på framtiden. De ville inte ha välgörenhet. De ville ha möjligheter.

Om vi i Sverige tillsammans kan skapa ett utvecklingssamarbete som bidrar till att ta vara på den kraft som varje människa bär på oavsett var hon är född - då har vi mycket att vara stolta över.

Kontakt

Mikael Östlund

Debattartikel

Västerviks Tidningen och Enköpingsposten 1 december 2006

Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Göran Hägglund, Socialminister

Den globala epidemin på Sveriges agenda

I dag lever 40 miljoner människor med hiv och aids. Varje dag dör 8 000 människor av aids runt om i världen. I Västeuropa ökar antalet nyupptäckta HIV-fall i en skrämmande takt.

Epidemin får konsekvenser för stabilitet och utveckling i hela världen och kan heller inte skiljas från Sveriges politiska dagordning.

Antalet människor med tillgång till bromsmediciner har ökat snabbt och vi kan se en positiv utveckling i vissa länder, när det gäller antalet smittade. Men många länder agerar inte i samma takt som epidemin sprider sig. Därför är det vårt ansvar att verka för att hiv/aids-frågorna förs upp på högsta nivå i varje land.

Det handlar om att informera, arbeta för jämställdhet och mot fattigdom.

Det förebyggande arbetet utgör grunden. Avgörande för att hindra spridningen är att kvinnans status höjs och att hon får rätt att bestämma över sin egen sexualitet. I vissa områden i södra Afrika är risken för en ung flicka att bli smittad tre gånger större än för en ung man. Männens ansvar måste belysas mer och vi behöver omedelbara insatser för att stävja sex- och människohandel samt sexuellt våld.

Utsatta grupper som homosexuella och drogmissbrukare behöver få särskilt stöd. Det är också nödvändigt att bryta tabun och stigmatisering av hiv-smittade, som i dag hindrar människor från att testa sig och därmed bidrar till fortsatt spridning av hiv. Det förebyggande arbetet kräver också stora insatser för forskning och utveckling av vaccin.

Fattigdom och okunskap är det främsta hindret för att livsviktiga mediciner ska nå de smittade. Nästa vecka påbörjas en process inom Världshälsoorganisationen WHO för att bland annat titta på hur länders innovation och immaterialrätt kan förenas med fattiga människors tillgång till läkemedel.

För att bromsmedicin ska ha full effekt måste det finnas fungerande hälso- och sjukvårdssystem. De senaste årens ökade satsning på behandling har tydligt visat på nödvändigheten av att parallellt öka tillgången på läkare, sjuksköterskor och annan hälsopersonal i de värst drabbade länderna.

Att alltfler människor som lever med sjukdomen organiserar sig spelar en central roll i den internationella kampen mot hiv och aids. Här finns goda möjligheter för ökat utbyte av erfarenheter.

Genom Sveriges ekonomiska och politiska stöd till FN, Sida och till multilaterala och enskilda organisationer deltar vi aktivt i kampen mot hiv och aids.

Vi kommer att satsa mer i Sverige för att öka kunskap om och förståelse för sjukdomen och på olika sätt bistå dem som redan är drabbade.

Vi ska stärka kopplingen mellan den nationella och internationella nivån och dra nytta av erfarenheter gjorda i Sverige. Men också vara öppna för internationella erfarenheter när vi formar vårt eget arbete.

Sverige ska vara tongivande i det internationella arbetet. Detta innebär fortsatt finansiellt stöd till väl fungerande verksamheter, och politiskt och annat stöd för att ge länder möjlighet att på ett effektivt sätt möta de utmaningar som finns.

FN:s generalförsamling beslutade i juni att alla ska ha rätt till behandling och att alla åtgärder ska vidtas för att minska smittspridningen. Den 5-8 december är en av oss, Gunilla Carlsson, ordförande för UNAIDS möte i Lusaka, Zambia, där en strategi för detta ska slås fast.

Debattartikel

Svenska Dagbladet, Brännpunkt 11 november 2006
Gunilla Carlsson, Biståndsminister

Förmår FN att hjälpa?

Torsdagen den 9 november presenterade generalsekreterare Kofi Annans särskilda högnivåpanel om FN:s bistånd sina rekommendationer. De handlar om utveckling, humanitär hjälp och miljöskydd. Panelen konstaterar att FN har möjligheter som ingen annan organisation kan matcha.

FN har legitimitet i hela världen, men är på många sätt ineffektivt. Organisationen kan spela en mer betydelsefull roll om tillgångarna utnyttjas bättre.

Regeringschefer från Norge, Pakistan och Moçambique har lett panelens arbete.

Två av de 15 medlemmarna är svenskar: Ruth Jacoby, nu vår ambassadör i Berlin, och Lennart Båge, chef för FN:s jordbruksutvecklingsfond, IFAD.

Deras uppdrag i panelen vittnar om Sveriges ställning som en trovärdig och stark aktör i det globala samarbetet. Nu mer än någonsin behöver FN sina vänner.

Framtidens utmaningar kräver att världens länder klarar av att fatta gemensamma beslut och agera samlat. Att FN förmår att lösa sina uppgifter blir därför allt viktigare. Men att behoven är tydliga är ingen garanti i sig för att FN:s roll automatiskt stärks.

Jag är övertygad om att FN:s framtida trovärdighet avgörs av vilka konkreta resultat verksamheten ger.

FN har en unik roll: att sammanföra alla världens länder och skapa acceptans och förståelse för internationella normer, till exempel om mänskliga rättigheter och miljöproblem.

Organisationen kan exempelvis ha en avgörande betydelse i humanitära uppdrag om den förmår att agera snabbt och effektivt. Den har särskilda fördelar vid återuppbyggnaden efter väpnade konflikter, i övergången till långsiktig stabilitet och utveckling.

På utvecklingsområdet är FN tyvärr splittrat i många organisationer, som var och en alltför ofta agerar på egen hand.

Detta utan att en arbetsfördelning görs mellan organisationerna. Det finns avskräckande exempel på hur ett tjugotal FN-organisationer är aktiva i ett och samma land, var och en med sin egen budget, sitt eget kontor och sin egen dagordning. Detta hotar att i förlängningen göra FN irrelevant inom biståndet.

Den viktigaste rekommendationen i panelens rapport är därför att FN måste agera som en samlad kraft för utveckling.

Visionen är att utvecklingssamarbetet i varje mottagarland koncentreras kring en gemensam handlingsplan med en sammanhållen budget, under ledning av en chef.

En sådan reform föreslås till att börja med i fem försöksländer. Tanken är att denna modell under de kommande åren ska kunna utökas till allt fler länder. FN:s arbete i fält ska bedömas i förhållande till millenniemålen om minskad fattigdom.

Arbetsformerna behöver förändras. FN-organens biståndsarbete ska styras av tydliga mål. Resultaten måste hela tiden följas upp. Vi ska som medlemsland främja samordning och se till att våra bidrag gör största möjliga nytta. De förslag som panelen presenterar leder i rätt riktning.

Som biståndsminister har jag ett dubbelt ansvar. Framför allt mot världens fattiga, men också gentemot skattebetalarna. Därför måste jag hela tiden fråga mig om vi använder pengarna rätt och om hjälpen når fram.

Nästa år bedrivs ungefär hälften av Sveriges utvecklingssamarbete via Sida. Den andra halvan av biståndet kanaliseras via internationella organisationer som FN och Världsbanken. Vår solidaritet går hand i hand med höga krav på effektivitet och vår effektivitet är i sin tur ett mått på vår solidaritet.

Ett starkare FN är inte minst viktigt i Afrika, där behoven är störst. Konflikter, hiv/aids och andra sjukdomar, miljöproblem samt svag förvaltning och korruption är enorma utmaningar som måste hanteras för att en utveckling över huvud taget ska bli möjlig.

När världsorganisationens specialister samverkar fullt ut, och svarar upp mot demokratiskt framtagna utvecklingsplaner, då främjas också god samhällsstyrning.

När FN:s samordnare tillsammans med mottagarlandets myndigheter skapar utrymme för det civila samhället att utvecklas och företagen att investera, då gynnas ansvarsfull tillväxt.

Så byggs en plattform för ekonomisk utveckling och välbästand. Så skapas möjligheter för människor att växa.

Nu gäller det att vinna gehör för den problembild som vuxit fram i panelens diskussioner och att nå enighet om nödvändiga reformer.

Inom FN självt och från medlemsländer kan vi vänta oss motreaktioner men insikten om problemen är ett första nödvändigt steg på vägen mot en lösning.

Nu måste FN:s ledarskap med kraft och engagemang ta sig an frågorna. Den svenska regeringen ger sitt aktiva stöd och uppmanar andra länder att göra detsamma. FN:s förmåga att hjälpa de fattigaste ligger i vågskålen.